

ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΓΡΑΜΜΑΤΑ

TAMIEYTHRION

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Η ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

Κεφάλαια Μετοχικά και 'Αποθεματικά Δρ. 1.193.000.000.—
Καταθέσεις (τῇ 30ῇ 'Ιουνίου 1929) » 6.250.000.000.—

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

83 ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΘ' ΟΛΗΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΕΝ ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, 51 MAIDEN LANE
ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΧΩΡΑΣ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἐκτελεῖ πάσης φύσεως τραπεζικὰς ἐργασίας εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ τὸ ἐξωτερικὸν ὑπὸ ἐξαιρετικῶς συμφέροντος ὅρους.

Δέχεται δὲ καταθέσεις (εἰς πρώτην ζήτησιν, ἐπὶ προθεσμίᾳ καὶ ταμειυτηρίου εἰς δραχμὰς καὶ ξένα νομίσματα μὲ λίαν εὐνοϊκὰ ἐπιτόκια.

Ἡ καλλιτέρα μέ-
θοδος διδασκαλίας
ξένων γλωσσῶν.

BERLITZ

Τάξεις καὶ ἰδιαί-
τερα μαθήματα.

37 ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 37

“ΦΑΜΑ,,

ΦΩΤΟΤΣΙΓΚΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΖΩΓΡΑΦΙΔΟΥ

ΟΔΟΣ ΧΡΥΣΟΣΠΗΛΙΩΤΙΣΣΗΣ 3
(ΜΕΓΑΡΟΝ ΠΟΛΥΖΩΗ) ΤΗΛ. 61-26

Πλουτισθὲν διὰ τῶν τελειωτέρων
μηχανημάτων καὶ διαθέτον ὅλα
τὰ μέσα ἀναλαμβάνει κάθε ἐργα-
σίαν, μὲ ταχύτητα καὶ καλλι-
τεχνίαν ἀπαράμιλλον.

ΤΙΜΑΙ
ΣΥΓΚΑΤΑΒΑΤΙΚΑΙ

**Ἡ Οὐλίτις
θεραπεύεται μὲ τὸ
ΣΑΝΟΖΥΛ**

**ΤΡΑΠΕΖΑ
ΚΟΣΜΑΔΟΠΟΥΛΟΥ**
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ ΔΡΑΧ. 22.500.000
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡΑΧ. 1.522.076.50

ΕΔΡΑ ΕΝ ΒΟΛΩ
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

FILIALES
Τράπεζα Λαρίσης — Λάρισα
Τράπεζα Τρικινίων — Τρίκαλα

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ
Εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος
καὶ τὰς κυριωτέρας τοῦ ἐξωτερικοῦ
Ταμειυτήριον μέχρι 100.000 δραχ.
μὲ 7 ο/ο. — Ἐκτελεῖ πάσης φύσεως
Τραπεζικὰς ἐργασίας

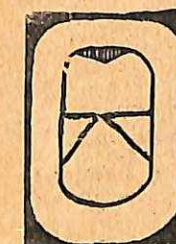

ΕΤΟΣ Γ'. ΤΟΜΟΣ Ε'. ΑΡΙΘ. 66
ΓΡΑΦΕΙΑ : ΜΑΓΕΡ 29

ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΙ
Κ. ΜΠΑΣΤΙΑΣ
Β. ΜΑΛΑΤΑΚΗΣ

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ Δρ. 200
Ἕξαμηνος » 100
Τρίμηνος » 50
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ : Λίτρα 1

ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ ΤΟΥ ΣΑΙΝΤ ΜΠΕΒ

ταν εἶμαστε νέοι, ὅλα μᾶς
φαίνονται νέα καὶ νομί-
ζουμε πὼς εἶμαστε κάτι
τὸ νέο γιὰ τοὺς ἄλλους.
Ὁ Σενάκ ντὲ Μεριὰν
ἐλεγε στοὺς «Διαλόγους»
του :
«Ὁ ἄνθρωπος, ὅταν
εἶναι νέος ἔχει ἀνάγκη
νὰ ἐκδηλώσῃ τὴ σκέψιν του· τοῦ ἀρέ-
σει νὰ ἐκμυστηρῆται· δὲν γνωρίζει
τὸν ἑαυτό του καὶ νομίζει πὼς εἶ-
ναι κάτι σπάνιο καὶ περὶεργο· δὲν
ἔχει τέλος τὴ δύναμιν νὰ κρατήσῃ τὸ
μυστικόν του καὶ ἡ μεγάλη ἰδέα ποὺ
ἔχει γιὰ τὸν ἑαυτό του τὸν κάνει νὰ
νομίξῃ πὼς ἐμπνέει ἕνα πραγματικὸ
ἐνδιαφέρον, ποὺ κάνει τοὺς ἄλλους νὰ
τὸν ἀκούν ἐνθαλασμένους.»

Ἐνας μόνον τρόπος ὑπάρχει νὰ κα-
ταλάβωμε καλὰ τοὺς ἄνθρώπους, κι'
αὐτὸς εἶναι νὰ μὴ βιαζόμαστε ὅταν
τοὺς κρίνουμε, ἀλλὰ νὰ ζοῦμε κοντὰ
τοὺς νὰ τοὺς ἀφίνομε νὰ ἐξηγηθοῦν
μόνοι τοὺς μέσα μας.
Ἔτσι καὶ γιὰ τοὺς παλαιοὺς συγγρα-
φεῖς, διαβάσετε, διαβάσετε σιγά, μὴ
βιάζεσθε, στὸ τέλος θὰ ζωγραφισθοῦν
μὲ τὰ ἴδια τοὺς τὰ λόγια.

Θέλω τὴν πολυμάθεια, ποὺ κατεν-
θύνεται ἀπὸ τὴν κρίσιν καὶ οργανώνε-
ται ἀπὸ τὸ γούστο.

Ὑπάρχουν δύο φιλολογίαι :... μία
φιλολογία ἐπίσημη, γραφτὴ, κατὰ συν-

θήκην, ἐπαγγελματικὴ, προσπεποιη-
μένη, εὐγενής· καὶ μία ἄλλη προφο-
ρικὴ, ἀνεκδοτικὴ, εἰρωνικὴ, ἀγενής,
ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ λόγια ποὺ λέ-
γονται τὸ βράδυ κοντὰ στὸ τζάκι, ποὺ
διορθώνει καὶ συχνὰ μεταβάλλει τὴν
πρώτη, καὶ ποὺ κάπου - κάπου πε-
θαίνει μαζὺ μὲ τὴ σύγχρονη γενεά.

Δὲν μοῦ φαίνεται νὰ ὑπάρχῃ καλύ-
τερη φιλολογία ἀπὸ ἐκείνη ποὺ προσέρ-
χεται ἀπὸ ἕναν ποὺ δὲν φαντάζεται
πὼς γράφει φιλολογικὸ ἔργο.

Μοῦ ἀρέσει πάντα νὰ κρίνω τοὺς
συγγραφεῖς ἀπὸ τὴν ἀρχικὴν τοὺς δδ-
ραμὴν, ξεκαθαρίζοντάς τοὺς ἀπὸ ὅ,τι
προσέθετο ἀπέκτησαν.

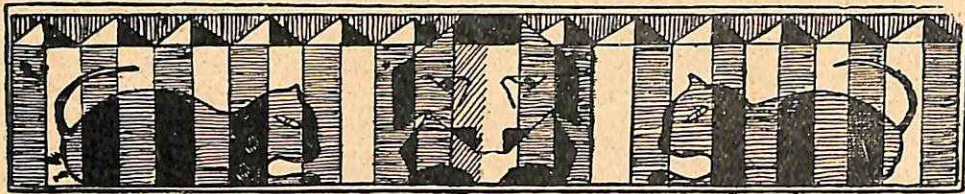
Μοῦ ἐδόθη στὴ ζωὴ μου ἀφορμὴ
νὰ ἐξετάσω τὸν ἐγωϊσμὸ πολλῶν ἄν-
θρώπων, ὀφείλω ὅμως νὰ πῶ πὼς
ποτέ δὲν τὸν εἶδα τόσο χονδροειδῆ, τόσο
παράλογο, τόσο τεράστιωδως κυνικὸν
ὅσο στοὺς ποιητάς : εἶναι ἀλήθεια πὼς
εἶναι οἱ μόνοι ποὺ ἔχω ἐξετάσει βαθειά.

Οἱ ποιηταὶ μας βοίσκονται σὲ μὴ
διαρκῇ κατάστασιν προσδοκίας καὶ
ματαιοδόξου ἐξάψεως, σὲ μὴ κατὰ-
στάσιν τυφλώσεως ποὺ ἀδυνατοῦν νὰ
ἀποκρίνουν : λέω γι' αὐτοὺς πὼς
πάσχουν ἀπὸ πριαπισμὸ τοῦ ἐγωϊ-
σμοῦ.

Ἄς ἀνυψώσουμε λίγον τὴν σκέψιν μας.

Τί εἶναι ἡ ἐπιθυμία τῆς δόξης ποὺ
κατέχει τοὺς ἀνθρώπους πάνω σ' αὐ-
τὴν τὴν γῆ ποὺ πλέει μέσα στὶς ἀπει-
ρες ἐκτάσεις, ὅπου θὰ ναυαγήσῃ μία
ἡμέρα; Μοῦ φαίνεται πὼς πάνω σ'
ἕνα μεγάλο πλοῖο ποὺ κινδυνεύει νὰ
ναυαγήσῃ, ἢ μᾶλλον ποὺ τὸ ναυάγιό
του ἔχει ἤδη ἀρχίσῃ καὶ διαρκεῖ ἀκόμη,
βλέπω πολλοὺς ταξιδιωτῆς, ποὺ κανεὶς
τοὺς δὲν θὰ φθάσῃ στὸ λιμάνι καὶ ποὺ
ὅσοι πεθαίνουν προῶτοι ἔχουν τὴν
τρελλὴ ἐπιθυμίαν νὰ διατηρηθοῦν μὲς
στὴ μνήμην ἐκείνων ποὺ θὰ ἐπιζήσουν,
ἐκείνων ποὺ σὲ λίγο θὰ χαθοῦν μὲ τὴ
σειρὰ τοὺς.
Ἀλήθεια, ἂν κοιτάξῃς
κανεὶς ἀπὸ κοντὰ βλέπει τὸ πλοῖο τε-
ράστιο, οἱ ἐπιβάτες τῆς μῆρας γεφυρώ-
σας δὲν γνωρίζουν τοὺς ἐπιβάτες τῶν ἄλ-
λων κι' ἡ πρύμνα ἀγνοεῖ τὴν πλώρη·
φαίνεται σὰν κόσμος δλόκληρος. Εἶναι
ἀκόμη ἀλήθεια πὼς τὴ στιγμὴ
ποὺ ὁ ἕνας πεθαίνει στὴ μὴν ἄκρην
τοῦ πλοίου, στὸ πλάϊ του χορεύουνε,
παντρεύονται, γιορτάζουνε βαφτίσια,
κι' οἱ ἐπιβάτες ἀναπαράγονται καὶ δὲν
ἐλαττώνονται. Τί σημαίνει ὅμως, ὅλους
τοὺς περιμένει ἡ ἴδια μοῖρα. Φανεῖς
δὲν θὰ φύγῃ ἀπὸ τὸν ὄγκον αὐτὸν ποὺ
πλέει, γιὰ νὰ φέσῃ τὸ ὄρομά του, ἢ τὸ
ἔνδομα τῶν ὁμοίων του, στὶς ἀγνωστες
ἀκτὲς, στὶς ἀναριθμητὰς ἡπείρους καὶ
νήσους, ποὺ στολίζουν τὸ γαλανὸ στε-
ρέωμα. Ὅλα γίνονται σὲ στενὸ κύκλον,
μὲ κλειστὲς τὶς πόρτες. Ἀἰεὶ τὸν
κόπο;

Μίλησα παραφραστικὰ, μὰ ὁ
Πασκάλ εἶπε τὴν κυριολεξίαν : «Πόσα
βασίλεια μᾶς ἀγροοῦν !»

ΚΑΥΜΟΙ ΣΤΟ ΓΡΙΠΟΝΗΣΙ

ΣΚΛΑΒΟΣ ΣΤΗ ΧΑΛΚΙΔΑ

Μια χαρά είχε αράξει στην αγκαλιά της γυναικούλας του της Μαριδιγίτσας.

Αυτηνής ποῦχαν μάγια τὰ κάλλη της καὶ τὸν κράταγαν πλάι της. Ποῦταν μέλι τὰ φιλιά της καὶ τὰ λόγια της καὶ τὸν εἶχαν μερέφει—σκεδὸν μαγέφει—στὴν ποδιά της.

Τὸ ξεφτέρι αὐτόν,—τὸ δελφίνι τῆς θάλασσας—ποῦ μύριζε ἀριμύρα τὸ κορμί του καὶ μυρουδιά καραβίσα. Ποῦ σκάλωνε σὰ γάτος στὶς σκαλιέρες καὶ καπέλωνε—μὲ τὸ κοῦκο του—τὰ πόμολα.

Αὐτὸν ποῦ σὰν πουλὶ φλετούραε μὲς στὶς ἀρματωσὲς τὸν υπάρχων κι' ἀπ' ἀψηλὰ ἀνάμπαζε τὸ κόσμο. Αὐτὸν ναί, τὸν Γιάννη, τὸν εἶχε πάρει σκλάβο τῆς αὐτῆς.

Σὰ μωρὸ παιδάκι κάθουνταν σιμά της. "Απ' τὸ φουστάνι τὴν κράταε.

Τὸν χάσανε οἱ σκοῖνες κι' οἱ μπροτσέρες. Τὸν χάσανε οἱ θάλασσες. Τὸν χάσαν κι' οἱ γιαβουκλοῦδες στὰ λιμάνια.

Τοῦ κάκου ἀναρωτιώτανε, οἱ φίλοι του. Τὸ θάμμα τους κἀναν οἱ καραβοκυραῖοι. Οἱ καπεταναῖοι τὸ σταυρό τους.

Πάει, χάθηκε ἀπ' τὸν κόσμο. "Εγιν' ἄφαντος.

Μήτε στὰ τόπια φαίνταν, μήτε στὰ βιλαέτια. Μήτε τῆς στεριάς, μήτε τοῦ πελάου.

"Ἄλλοι ἀρωτάγανε ἂν πόθανε. "Ἄλλοι λέγαν πὼς πνίγκε. Κι' ἄλλοι πὼς μαρκάρισε κουρσάρος στὸ Μισύρι!

"Ὅ,τι κι' ἂν γέννηκε ὁ διάλος τὸν πῆρε καὶ τὸν ἰσώκωσε, συλλοῖζόνταν μέσα τους, οὔλοιοι ὅσοι τὸν ξέρανε, ὅσοι τὸν εἶχανε γνωρίσει.

Σκλάβος καὶ παλληκάρι στὴ δουλειά του, ὅταν ἤθελε, μὰ θερίο.

Θερίο ἀνήμερο ἦταν στὴ καρδιά καὶ στὸ μπουρὶ του. Διάλογος ἀπ' τὸ

ρέμα ἀνάμεσα στὸ ἀνθρώπου. Σκάνταλο μὲς στὰ καράβια, στὰ λιμάνια. "Ησυχία δὲν εἶχε τὸ πνέμα του. Ζάπ' δὲν ἐγίνονταν τὸ τέρας, λιθάρι πάνω στ' ἄλλο δὲν ἄφινε. Τοὺς σκύλους ἔβαζε σ' ἀγγάρεια.

Μὲ τοὺς συντρόφους του—τοὺς μούτσους—εἶχε οὐλο νὰ κάμη. Μὲ τὸ καπετάνιο, τὸ λοστρόμο. Οὔλους ἄνω—κάτω τοὺς ἔφερε.

Σκάλωνε σὰ γάτος ἀψηλὰ στὰ φλίτσα κι' ἀνάμπαζε ἀπὸ κεῖς τὸ καπετάνιο. Μὲ τὸ χάρο ἀστειεύονταν—χαχάνιζε—τὶς ψυχὲς τοῦ κόσμου κορώνα γράμματα ἔπαιζε μαζί του.

Τὰ πανιά τοῦ παπαφίγκου νὰ στριγκάρη τοῦ φώναζε ὁ καπετάνιος ἀπ' τὸ κάσαρο, αὐτὸς ἔπιανε ὅσες μοῦδες τ' ἄρρεσε στὶς γάμπες! "Ὅρσα δίπλα σταύρωνε τοὺς φίγκους!

"Ὅπ' εὐτὺς ἡ γολέτα ἔμπαινε τραβέσο....

"Ὅξω φρενῶν ὁ καπετάνιος, τοῦ βοῦνιζε μὲ τὴν μπουροῦ ἀπὸ κάτω:

.... Τὸ παπαφίγκο στρίγκα μωρὲ Τοῦρκοοο.... "Αχ μπαγάσα, θὰ μᾶς πνίξης....

Αὐτὸς τὸ γουδί, τὸ γουδοχέρι.

"Ἀφινε τῆς γάμπες, φλετούραε στὴ κόφφα.

Φούσκωνε κι' ἄφριζε κάτω του ἡ θάλασσα. Οἱ ἀρματωσὲς ἐτρίζαν. Αὐτὸς ἐστέκονταν κι' ἔβγαζε λόγο. "Εδειχτε μὲ τὸ δάχτυλο τὰ σύγνεφα κι' ἀποτεινόνταν στὸ πλήρωμα, στὸ καπετάνιο:

"Αγαπητοί μου συμπολίτες κλέφτες καὶ λωποδύτες ἀπὸ δῶ καὶ πέρα θὰ σὰς πάρη ὁ διάλος τὸ πατέρα!...

Μὲ τὸ γκοῦ τὸν κατεβάζαν ἀπὸ κεῖθες. Πέντ' ἐξ στὸν ἄερα τοῦ ἀστράφταν. Οὐλο τὸ πλήρωμα ἔπεφτ' ἀπάνω του κι' οὔλους αὐτὸς τοὺς ἔφερε βόλτα.

Σιδερένια ἦσαν τὰ μπράτσα καὶ τὰ

χέρια του. Μπρούντζινο ἦταν τὸ κορμί του.

"Ὅπου σὲ μάγκωναν οἱ φοῦχτες του σὲ ξέρεναν, ὅπου σὲ λάχαιν' ἡ γροθιά του πιάνονταν ἡ πνοή σου. Γλέπανε καὶ παθαῖναν ὥστε νὰ τὸν κλείσουνε στὸ μπαλαούρο.

Μὰ ποῦ ν' ἀλλάξη γνώμη. Σὰ τὸν ἔβγαζαν, τ' εἶχες Γιάννη, τ' εἶχα πάντα. Ξανὰ τὴ πρώτη τέχνη του, τὰ ἴδια.

Πυροφάνια ἔβαζε στὰ δάχτυλα τῶν συντρόφων του, τῶν μούτσων, σὰν κοιμῶσαν. Μὲ μιὰ κλωστή σαλιωμένη τοὺς μάλαζε τὸ σβέρχο. Μ' ἓνα πούπουλο τοὺς σγάριε τὴ μύτη. Κι' ἀπὲ ξεραίνονταν στὰ γέλια!

Μὲ μαδέρια, μὲ στραβόξυλα, μ' ὅ,τι τύχαινε ξωπίσω του, αὐτοὶ τὸν κυνηγοῦσαν τότες. Καπνὸς κι' ἀντάρα πᾶγαινε ἀπὸ κοντὰ του τὸ βρυξίδι. "Απ' τὶς Χοῖστο—Παναγίες τάραζαν οἱ σκοῖνες.

Τὸν πέρναν στὸ κοντὸ νὰ τὸν σκοτώσουν. Μὰ ποῦ νὰ τὸν λάβουν τὸ Σατανᾶ. Σὰ ζουλάπι αὐτὸς ριχιώτανε στοὺς κάβους. Σὰν ραγκουτάγκος σκαρφατάλωνε ἄκρη ἄκρη στὸ μπαστοῦνι τοῦ μεγάλου παπαφίγκου. Κι' ἀπὸ κεῖς δὰ τοὺς ἔπαιζε κλαρίνο τῆς μύτης μὲ τὰ δάχτυλα καὶ καμμιὰ φορὰ τοὺς φιλοκατουροῦσε....

Κι' ἀπὸ κοντὰ τὸν τρέμαν τὰ λιμάνια!

Μέσ' στὰ καφφὲ—ἄμᾶν καὶ στὰ μπουρδέλα μπουκνεον σὰ τρελλοτραμουντᾶν ἀπ' τὰ μπουγάζα. Μ' οὔλεις τὶς πριμαντόνες ἐγνωρίζονταν. Μ' οὔλους τοὺς κοντραμπαντζήδες εἶχε φιλιές καὶ παρτίδες. Μ' οὔλους τοὺς μπεκρηδες καὶ τοὺς μαχαροβγάλτες μεσ' στὶς πιᾶτσες.

Σειώτανε καὶ λυγιώτανε μέσα στὶς μπῦρες. Οὔλεις τὶς πριμαντόνες ἀγκαζάριζε, οὐλο τὸν κόσμο ἔκερνοῦσε.

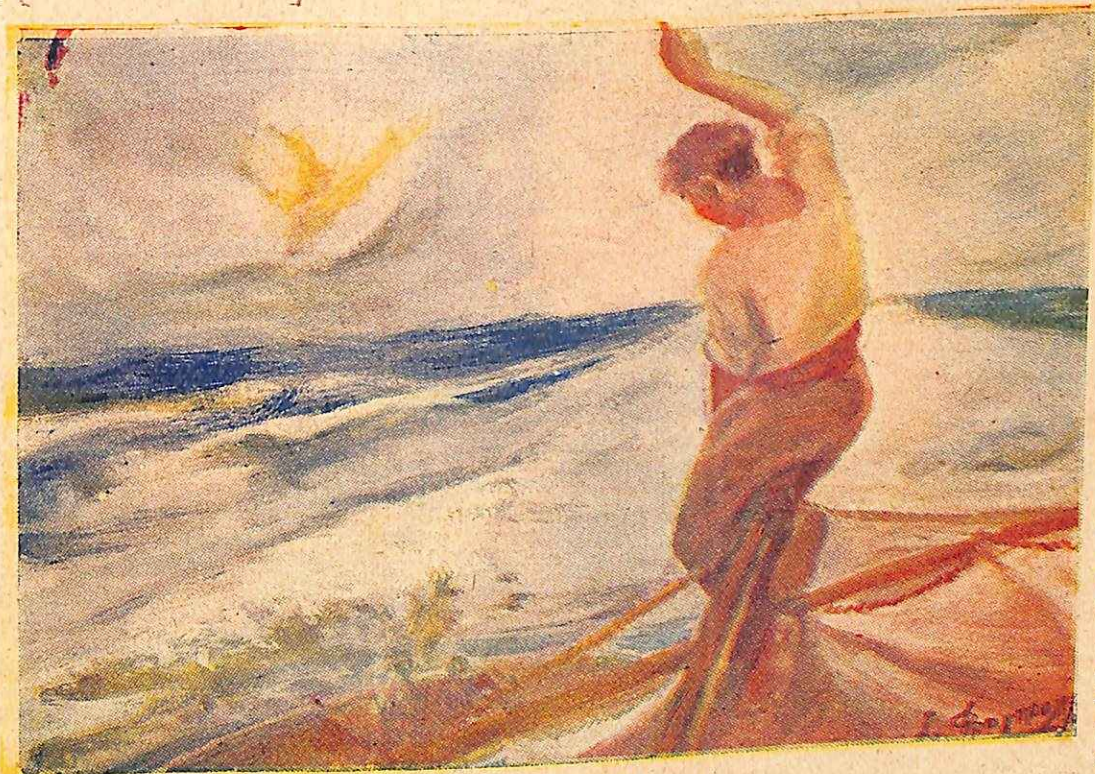
"Ἐπινε—ρούφαε σὰ δελφίνι—καὶ λιανοφιλοτραγουῦδαε.

Θάλασσα πικροθάλασσα ποῦ σὲ γλέντοῦν τὰ ψάρια.

Κι' ἀπὲ ἐχόρευε. "Εχόρευε ζεῖμπέ-κικο, μᾶνα καῦμένη. "Εχόρευε τὸ τσάμικο στὸ νύχι.

Βροχὴ πέφταν τὰ τάλλαρα στὸ βιολιτζή, στὶς πριμαντόνες. Βροχὴ παγαῖναν καὶ τὰ πιάτα, τὰ ποτήρια, τὰ μπουκάλια στὸν ἄερα. "Ἄλλα σὰν μπόμπες σκάζανε στοὺς τοίχους κι' ἄλλα μὲ τὰ δόντια του τὰ ροκάνιζε σὰ πράσσα.

Πανάθεμα τὸ μυαλό του, οὐλο καὶ

Ἀγαπητοί μου Συμπολίτες

στὸ λιμεναρχεῖο τὸν ξεφόρτωναν γιὰ ὕπνο....

* *

Αὐτόνε—τέτοιον λέοντα—εἶχε κάμει ἀρνάκι ἡ Μαριδιγίτσα στὴ ποδιά της.

Μὲ τὰ χάρδια τῆς τὸν μέρεψε. Μὲ τὰ γλυκά τῆς λόγια τὸν εἶχε γητεμένο. Στὰ γόνατά της τὸν ἐκοίμιζε.

Τῆς λησμονιάς τὸ βοτάνι τὸν εἶχε ταγισμένο.

Ἐχάσε κι' αὐτὸς τὴ θάλασσα πλάι της. Σβῶσαν μέσα στὴ ψυχὴ του οἱ ζουγραφιὲς τῶν λιμανιῶν καὶ τῶν πελάων. Ἐχάσε ὁ κιαρατᾶς καὶ τοὺς δικούς του.

Μήτε νὰ γλέπη, μήτε ν' ἀκούη ἤθελε πλεῖο ἀπὸ τὴ θάλασσα καὶ τὰ πλεούμενά της.

Αὐτὸς τὸ μέλι τῶν χειλιῶν της ρούφαε. Τῆς φωνῆς της ἀφρουγκάζονταν τὴ γλῶσσα....

Μὲς στὸ κανάλι τῆς ἀγάπης του, ἀντρεϊευόταν καὶ ἀορμένιζε....

"Ἐτσι τὸν χάσανε οἱ θάλασσες, ἔτσι τὸν χάσανε οἱ πιάτσες, τὰ λιμάνια.

Κανεὶς πλεῖο δὲν τὸν ἐγύρευε, κανεὶς δὲν ἀρώταε γιὰ δαῦτον. Μήτ' οἱ δχτροὶ του, μήτ' οἱ φίλοι του, μήτε κι' οἱ δικοὶ του.

Μόνον ἡ μᾶνα του, ἡ θεῖα Καλλιτσα. Πάλε ἡ μᾶνα, ἡ κατακαῦμένη ἡ μανούλα.

Αὐτὴ ποῦ τὸν εἶχε ἐγνοια καὶ καμάρι της, αὐτὴ ποῦ τὸν ἀνακάτευε—τὸν μπερδευε—στὶς κουβέντες καὶ στὸ νοῦ της. Αὐτὴ ποῦ στὰ ὕπνα καὶ στὰ ξύπνα τῆς τὸν νείρονταν. Αὐτὴ ποῦ κοιλοπόνεσε γι' αὐτόνε, ποῦ ντάντειψε, ποῦ χόρεψε, ποῦ κούνησε ὥστε νὰ γίγη ἄντρας.

Τοὺς στρατοκόπους ἀρώταε καὶ τοὺς διαβάτες νὰ τῆς ποῦνε. Στὰ σταυροδρομία σκέκονταν κι' ἀγνάντευε. Τοὺς ξενητευτῆδες καὶ τοὺς πραγματευτᾶδες κύτταζε στὰ μάτια.

Στὴ πιάτσα, στὸ λιμάνι, βραδυοῦνη—μερόνονταν. "Απὸ μακρὰ μὲ τὸ μαντύλι ἔκανε σινιάλα στὰ καράβια. Τὸν κόσμο ἐσταύρωνε.

Μὴν τὸν εἶχε δεῖ κανεὶς μὲ τὰ ματάκια του, μὴν τὸν εἶχαν ἀπαντήσει.

"Ἐναν μὲ τὰ νάυτικα.

"Ἐναν ψηλόν, ἔναν ὁμορφόν, ἔναν ἀντρεϊωμένο.

Ποῦ φόραε ζουνάρι πλουμιστὸ γυροβολιὰ στὴ μέση. Ποῦταν τὸ πρόσωπό του σὰν φεγγάρι καὶ σὰν ἥλιος.

"Ἐναν σειστή, ἔναν λυγιστή, ἔναν κοντυλοφρύδη. Ποῦ πορβατοῦσε κι' ἦταν σὰν νὰ κένταε, ποῦ ἔλεε πὼς γλυκοτραγουδοῦσε σὰν ὠμίλει.

Μὴν τῆς τὸν σκότωσαν τῆς καῦμενούλας της, μὴν τύχει τῆς ἐξομης καὶ τῆς πνίγη. Σκλάβο τοὺς οἱ κουρσάροι μὴν τῆς τὸν πήγανε, στὴν Ἀραπιά ἔστηνε.

μὴν τῆς τὸν πήγανε τῆς δόλιας.

Κάπου τὸν εἶχαν δεῖ κι' αὐτοὶ τὸ γιόκα της, κάπου τὸν εἶχαν ἀπαντήσει. "Εκεῖς κατὰ τὴ Σαλονίκη τὸν πήγαν τὰ ματάκια τους κατ' τὸ Δεδαγάτς κατὲ τὸ Βόλο.

Γιὰ τὴ Μαύρη Θάλασσα μ' ἓνα τραμπάκουλο μπαρ-κάρισε, μ' ἓνα μπάρο-μπέ-στια Σκοπελίτικο γιὰ τὸ Ἀντζέμη.

"Ὅχι στὸ Τούνεζι ἀορμένιζε, στὴ Μπαρμπάρια κατ' τὸ Ἀλγέρι. Μ' ἓνα βαπόρο Ἀράπικο πάει γιὰ τὸ Μισύρι.

... Μήτε σοῦ τὸν ἐσκότωσαν κυρὰ μου, μήτε πνίγη ὁ Γιάννης σου... τῆς γλυκοφιλομίλησε ἓνας κοντός, ἓνας ξανθός, ἓνας γαλανομάτης.

... Μήτε στὴ Μπαρμπάρια ταξείδεψε, μήτε στ' Ἀλγέρι πάει. Μον' μιὰ ψηλὴ μὲν μιὰ λιγνὴ, μιὰ γλυκοκλειστοφρύδα, αὐτὴ στὸ πῆρε σκλάβο τῆς τὸν γιόκα σου.

Περαστικὸς ἀπ' τὴ Χαλκίδα τὸν ἐγνώρισε. Νά, κατὰ πὼς λέει καὶ τὸ τραγοῦδι ἐγίνε.

«... Ἀπ' τὴ Πόλι ἐρχότανε κι' ἀπ' τὰ νησά

κι' ἀπ' τὴ γειτονιά της ἐπέρασε, τὰ βασιλικά της ἐπότιζε καὶ τῆς μαντζουράνης της δροσίζε. "Εκομὲ τοῦ κλῶνο καὶ τοῦδωσε τοῦπε κι' ἓνα λόγο ποῦ τ' ἄρρεσε, μωρὲ παλληκαράκι ἂν μ' ἀγαπᾶς τί περνοδιαβαίνεις καὶ δὲ μιλᾶς, στείλε προξενήτορες στὴ μᾶνα μου καὶ προξενητᾶδες στὸ μπάριπα μου....»

"Ἐτσι ἔκαμε κι' αὐτὸς εὐτὺς.

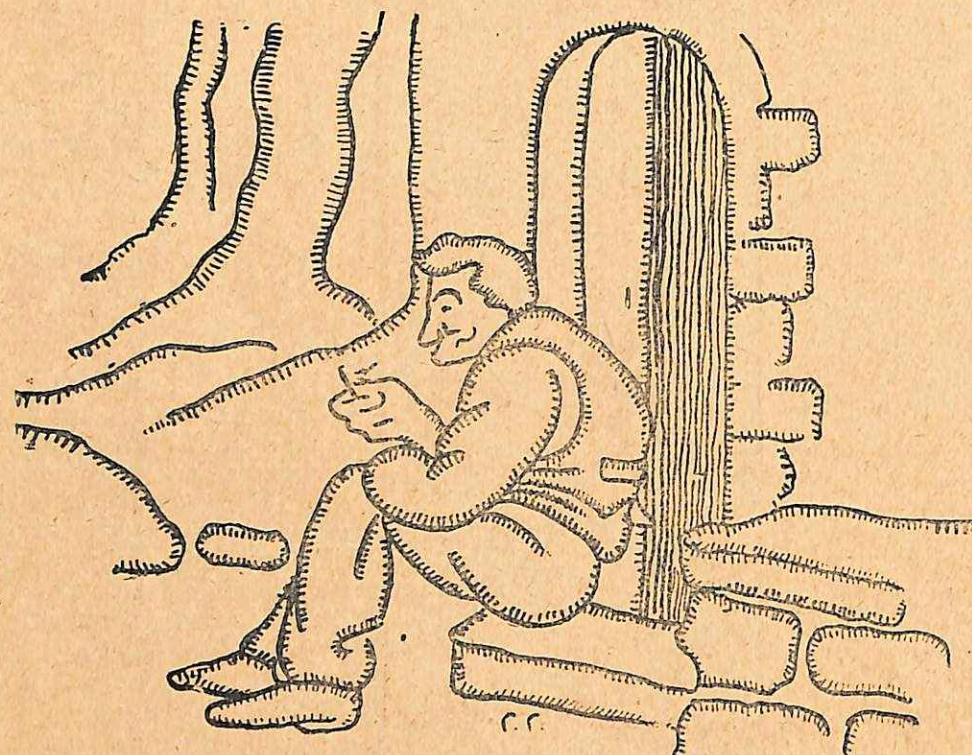
«Ἐστειλε προξενήτορες στὴ μᾶνα της καὶ προξενητᾶδες στὸ μπάριπα της».

Τώρα ἐκεῖς εὐρίσκονταν στὴ Χαλκίδα, σκλάβος τῆς κι' ἀφέντης της.

Τὰ κάλλη τῆς δούλευε. Τὰ ρούσα τὰ μαλλιά τῆς τῆς ἔπλεκε καὶ τῆς ἔπλεκε. "Ἀλυσιδίτσες τῆς τᾶκανε καὶ γαϊτανάκια. Σκαλιέρες καὶ σκονινάκια μετᾶξένια. Τὴν ἔντυνε, τὴν ἔντυνε, τὴν ἔλουζε. Μὲ τὰ δάχτυλά του τὰ φρύδια τῆς ἔστρωσε μιὰ καὶ μιὰ τῆς τ' ἀναμάλλιαζε. Τὰ ματόκλαδά της, τὰ μυριομέτρα, τὸν ἔβαζε νὰ τῆς μετροῖ. Τὶς δυὸ τὶς φοῦχτες του ἔκανε δαχτυλίδια στὴ μέση της.

Ἀψηλὰ του τὴν ἀσώκωνε σὰ κούκλα. Στὸ τοῖχο—σὰν κἀδρο—τὴν ἔστηνε.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΚΑΡΙΜΠΤΑΣ

Ἐκάννιζε κι' ἀγνάντευε κάτω

ΜΕΣΗΜΕΡΙΑΤΙΚΟΙ ΚΑ'Υ'ΜΟΙ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Κάτω από δυο φτελιές που ύψώνονται καμαρωτά και λιγερά, βρίσκεται το χαμόγειο του Κώστα του Γουλιὰ. Μπροστά στη μικρή και γιομάτη σαρίδια αυλή του, στὸν ἴσκιό, μιὰ γίδα αναχαράζει ξέγνοιαστη. Ἀξαφνα ἕνα ἀλαλητὸ μέσα στὸ σπίτι, ἕνας χτύπος και δυο ὀρνίθια πεταχτήκανε ἀπ' τὴ μισάνοιχτη τὴν πόρτα κακαρίζοντας κι' ἀπὸ πίσω τους μιὰ ἀρβύλα σδουρνίζοντας.

— Σοὺς!... Ὁ διάβολος νὰ σὰς πάρῃ. Χαί, χαί.

Ὁ Γουλιὰς βγήκε κουτσαίνοντας. Σαρανταπεντάρης στὴν ἡλικία, φαινόταν ὅμως σὰν κακογερασμένος νεῖος. Τὰ μικρά σὰν κουμπότρυπες μάτια του τ' ἀνοιγόκλεινε ἀδιάκοπα μὲ ὀργή, λὲς κι' ἤθελε νὰ τὰ ξεκολλήσῃ ἀπ' τὴς τσίμπες τοῦ ὕπνου ἢ νὰ τὰ μεγαλώσῃ. Τὰ ἀριά του φρύδια τ'ἀνέδραζε ἀπάνω νὰ γκίξουν σὰ σταχτιά του τὰ μαλλιά, σχηματίζοντας, ἀνάμεσα στὸ στενὸ του μέτωπο, ἀπανωτὲς δίπλες. Μὰ τὰ μῆλα τοῦ προσώπου του ἦταν πεταγμένα ἔξω κι' ἡ μασέλα του, καθὼς δὲν εἶχε δόντια, ἦταν σφιγμένη, ἔτσι πὺ θάρρυνε

πὼς κάτω ἀπ' τὰ ἀγκυλωτά του μουστάκια πῆγαινε ν' ἀνθίσῃ ἕνα χαμόγελο. Τὸ κεφάλι του χωρὶς σῆεργο, χωμένο μὲς στοὺς ὠμους, φαινόταν σὰν νὰ τοῦ τῶσφιζε κανεὶς ἀπὸ πάνω. Καὶ τὸ δεξὶ του γόνατο εἶχε γυρίσει πρὸς τὰ μέσα τόσο πὺ νὰ ἀκουμπᾷ, στὸ ἄλλο, λὲς κι' ἤθελε νὰ τὸ βαστάῃ. Κι' ὡς τόσο αὐτὸ τὸ τρεκλὸ ποδάρι ἀπλώθηκε πασπατευτὰ πρὸς τὴν ἀρβύλα, τὴ γύρισε ὀρθὰ καὶ μὲ στριψίματα δῶθε-κεῖθε τὴ φόρεσε.

Ὁ Γουλιὰς ἐκάθησε στὸ κατῶφλι, πρίθοντας τὰ μάτια καὶ τὴ μύτη του. Ὑστερα μάζωξε κάμποσα τρίμματα καπνὸ ἀπ' τὴς τσέπες τοῦ γιλέκου του καὶ μ' ἕνα ψιλὸ χαρτὶ ἔστριψε τσιγάρο, στίς ἄκρες λεπτὸ καὶ στὴ μέση χοντρότερο.

Ἐκάννιζε κι' ἀγνάντευε κάτω...

Τὰ χωράφια τοῦ γέρω - Γαρδέλη ἐπιάνανε ἀπ' τὸ λάνκο ὡς τὰ ριζὰ τοῦ βουνοῦ, κίτρινα καὶ ξερά ἀπ' τὸν ἥλιο. Παχειὰ ὅμως χῶματα πὺ δὲν ἀσφαλίζανε τὴ σπορὰ ποτέ. Περιουσία γενναία δηλαδή, ἀν δάλης καὶ τὰ μπιστάνια καὶ κάτι ἀμπέλια καὶ τὸ νερόμυλο πούχε κάτω στὴ λαγκάδα ἐκεῖ πὺ περνοῦσε τὸ ποταμάκι. «Μὰ ὅπως νὰ τὰ πῆς, ὅσα ἀξίζουν οἱ τέσσερες οἱ κοπέλλες

του δὲν τ' ἀξίζει ὅλος ὁ ντουνιας. Νὰ τίς πίνῃς στὸ ποτήρι. Κι' ἕνα ψαλίδι σὰν νὰ τίς ἐκοψε ὅλες. Ποιὰ νὰ πάρῃς, ποιὰ νὰ ἀφίσης. Ἐπειτα κληρονόμες νὰ καταλάβῃς — ἀδελφὸ δὲν ἔχουν. Κι' ἐγὼ τοῦ νερατᾶ, μουρμούριζε ὁ Γουλιὰς, ὅταν τοῦ ζήτησα τὴν πρώτη δὲν ἐθέλησα προίκα: Ἀς εἶναι καλὰ τ' ἀμπελάνια μου. Μὰ αὐτοῦν δὲν τοῦ γιόμωζα τὸ μάτι — ποιδὲς ξέρεῖ γιατί — κι' ὅχι πὼς ἐπειδὴ εἶμαι τάχα ἀσκημὸς, δὲν ἄρσα στὸ κορίτσι.

Μπᾶ! Ἡ γυναῖκα ἄντρα θέλει μιὰ φορὰ κι' ἄς εἶναι ὅ,τι καὶ νᾶναι. Νᾶ! πὼς εἶναι αὐτὸ τὸ κούτσουρο, ἄμα καταλάβει πὼς αὐτὸ μπορεῖ νᾶναι ἄντρας, δὲς το τῆς νὰ μὴν τὸ ἀφίση ἀπὸ τὰ χέρια τῆς.... χαί, χαί, νᾶχα μιὰ γυναῖκα νὰ τῆς ἔδειχνα ἐγὼ τί ἀξίζω! Μὰ πὼς νὰ γίνῃ; Νᾶ, ἔτσι ἄξαφνα νὰ δρισκόμαστε στεφανωμένοι χωρὶς νὰ μὲ ἰδῇ πρωτύτερα. Ἀν εἶχα μιὰ γυναῖκα σὰν ἀπὸ αὐτές, ἔ! καὶ τί ἄλλο ἤθελα;...

Ἐσείστηκε ὅλος σὰν νὰ τὸν ἐκέντησαν στίς πλάτες βελόνια.

— «Χαί, χαί, νειᾶτα πὺ πᾶτε χαμένα».

Μὲ τὰ φρύδια καμπυλωμένα στὸ μέτωπο, ἔσκυψε τὸ κεφάλι ὀλιμμένο καὶ σκεπτικὸ πάνω στὸ στῆθος. Μιὰ μουρὸδιὰ ξυρισμένου ἰδρώτα ἔβγαине ἀπ' τὴς μασχάλες του κι' αὐτὸς τὴ ροφοῦσε μ' εὐχαρίστηση.

Ὁ ἥλιος ἔκαιγε κατάκορφα. Μιὰ ὑποψία ἀποχαυνωμένου ἀέρα λίγυζε ἄτονα τ' ἀκρινὰ φύλλα τῶν δέντρων.

Στὴν ἄκρη στὴν αὐλή, δυο-τρεῖς κότες σκαλίζανε καὶ κυλιόντανε στὸ χῶμα. Ἐνας κόκκορας, ὅπως ἔκανε σουλάτσα μὲ βῆμα ἐπίσημο, σταματοῦσε ἄξαφνα καὶ μὲ τὴ μύτη στὴ γῆς προσκαλοῦσε τίς κότες πὼς κάτι φαγώσιμο τάχα βρήκε. ἄμα πᾶγαινε καμμιὰ, αὐτὸς κορδωνόντανε, κατέβαζε τὴ μιὰ φτερούγα του στὴ γῆς καὶ τὴν ἔφερνε βόλτα.

Ὁ Γουλιὰς ταραχτήκε πάλι σὰν νὰ τὸν κέντησαν βελόνες καὶ σηκώθηκε σὲ στάση προσοχῆς. Χαμογελοῦσε καὶ φαινότανε πὼς κάτι ἀνακάτευε μὲς στὸ μυαλό του.

Ἀνοιγόκλεισε πολλὰς φορὲς τὰ μικρά του μάτια καὶ κύτταξε γύρα του ὑποπτα. Μὲ προφύλαξη κλειδῶσε τὴν πόρτα κι' ἔχωσε τὸ κλειδὶ στὸ ζουνάρι του ἐκεῖ ἔχωσε καὶ τὸ κλαδευτήρι του κρεμασμένο. Ἐνακοίταξε γύρα του καὶ κατέβηκε σὸν κῆπο γιὰ νὰ βγῇ ἀπὸ κεῖ στὸ μονοπάτι.

Μὰ ὁ διάβολος τοῦφερε μπροστὰ του τὸ Στρατῆ, ἕνα χεροδύναμο παιδὶ πὺ πάντα πεῖραζε γυναῖκες κι' ἄντρες μὲ

τὰ χοντρά τ' ἀστεῖα του. Ὁ Γουλιὰς κατάλαβε πὼς τὸ καλλίτερο πὺ θᾶκανε γιὰ νὰ τὸν βγάλῃ ἀπάνωθ' του, ἦτανε νὰ τοῦ φερθῇ ὑποταχτικά.

— Καληώρα, τοῦπε μὲ καλωσύνη.

— Χέ! Χέ! Ἀλοῦπι, τίς πεινᾶς μὺ πιάνεις.

— Φτοῦ σου, καταραμένε, ἐμάσησε μέσα του ὁ Γουλιὰς καὶ λόξεψε δεξιά. Μὰ πάλι μὲ λοξοδρομίσματα πῆρε τὸ μονοπάτι γιὰ τὴ λαγκάδα. Σαῦρες τὸν ἐξαφνιάζανε φεύγοντας κάτω ἀπ' τὰ πόδια του κι' ἄλλες, ἀπάνω στίς ξεστὲς πέτρες, τὸν κυττάζανε χαζὲς καὶ παραξενεμένες, μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα. Ἐνα ἀεράκι ἄρχισε νὰ γαργαλίζῃ τίς ἐλιές καὶ τὰ πράσινα τ' ἀμπέλια πὺ ἀπλωνόνταν πυκνόφυλλα πέρα σὰ ριζὰ. Κάτω σὰ χαμηλώματα τῆς λαγκάδας πὺ ἡ βλάστηση πύκνωνε, εἶχαν μισοπάρε: τ' ἀπόσκια. Κι' ὡς τόσο μιὰ σιγὴ βασιλεψε. Μόνο ἂν ἐτέντωνες τὸ ἄφτι σου ἀκουγες κάπου ἐκεῖ στὸ νερόμυλο τοῦ Γαρδέλη ἕναν ὑπόκοφο χτύπο: Ντάπ, ντάπ, ντάπ. Αὐτὸς ὁ χτύπος δὲν ἔμοιαζε καθόλου μὲ τὸ δούλεμα τοῦ μύλου.

Μέσα στὸν περιφραγμένο κῆπο, πὺ περνοῦσε τὸ αὐλάκι τοῦ νεροῦ γιὰ τὸ λόμπο τοῦ μύλου, ἡ Μαριώ, ἡ δευτέρη κοπέλλα τοῦ Γαρδέλη ἔκανε μόνῃ τῆς μπουγάδα. Ἦταν πιὰ γυναῖκα ἴσα μὲ εἰκοσιπέντε χρονῶν, παχουλὴ καὶ λιγερή, ὅλο νειᾶτα. Τὰ λευκά τῆς πόδια χωνόνταν μέσα στὸ νερὸ ὡς τὰ ροδαλά τῆς τὰ σφυρά. Κάπου, κάπου, λιγοῦσε τὸ κορμὶ τῆς πρὸς τὰ πίσω νὰ ξεκουράσῃ τὴ μέση τῆς πὺ μούδιαζε ἀπ' τὸ σκύψιμο...

Ὁ Γουλιὰς πίσω ἀπ' τὰ ξερά τὰ κυπαρίσσια τοῦ κοντοῦ φράχτη παραμόνευε καλὰ προφυλαγμένος. Τὰ φρύδια του κοντεύαν νὰ γκίξουν σὰ μαλλιά του κι' ἀπ' τὴς κουμπότρυπες τῶν ματιῶν του πετιόνταν φλόγες. Σήκωνε τὸ κεφάλι του σὰ χελώνα, κύτταξε γύρα του καὶ ἔξανέπεφε σιγὰ μπρούμυτα.

Ἡ Μαριώ ἔδγαλε τὸ ἄσπρο τσεμπέρι

τῆς πὺ σκέπαζε τὸ χιονᾶτο τράχηλό τῆς, ὕστερα καὶ τὸ ἀπομέσα μεσοφόρι τῆς καὶ τᾶρριζε στὸ νερὸ. Σὲ μιὰ στιγμὴ φάνηκε πὼς ἤθελε νὰ κοιμηθῇ γιὰτὶ ἔπιασε μιὰ κουδέρτα κι' ἕνα προσκέφαλο καὶ τᾶστρωσε στὴ ρίζα στὴ δαμασκηνιά.

Ἡ καρδιά τοῦ Γουλιὰ πῆγαινε νὰ σπάσει.

«Χαί, χαί» ἔκαμε μὲ τὴν ἀνάσα του πὺ ἔκαιγε καὶ ξανασήκωσε τὸ κεφάλι του νὰ κυττάξῃ γύρα.

Μὰ ἡ γυναῖκα ἔξανάρχισε τὴ δουλειὰ. Ὅλο τῆς τὸ μεστὸ κορμὶ λίγυζε καὶ ταραζόταν κάτω ἀπ' τὴν ψιλή τῆς στάμπα, καθὼς ἔτριβε στὴν πλάκα τὰ ροῦχα.

Ἐνα πάτημα ἄξαφνα ἀκούστηκε στὸ ἀπὸ πάνω τὸ χωράφι. Ὁ Γουλιὰς κεράνιασε. Μαζεῦτηκε καὶ χώθηκε ὅσο μποροῦσε μὲς σὰ σπαθόχορτα. Θυμήθηκε ἐκεῖνον τὸν διαβολεμένον τὸν θῆκε ἐκεῖνον τὴν ἀπόφαση νὰ Στρατῆ. Εἶχε πάρει τὴν ἀπόφαση νὰ ὑπομείνῃ ὅ,τι κι' ἂν τοῦ φύλαγε ἡ τύχη, ὅμως ἀπλωσε τὸ χέρι του στὸ κλακὶ δευτέρη καὶ τραβοῦσε νὰ τὸ βγάλῃ. Ἀν δὲν τὸ μεταχειρίζοτανε γιὰ ὅπλο, ἴσως θᾶμποροῦσε νὰ καμωθῇ πὼς κόδει χόρτο. Μὰ ἕνα γκάρισμα γαϊδάρου τὸν ἔκαμε νὰ συνέρτῃ. Ἐνακυττάξε μέσα. Ἡ Μαριώ σφούγγιζε μ' ἕνα στεγνὸ πανὶ τὰ μπράτσα τῆς, τὸ λαϊμὸ τῆς, τὰ πόδια τῆς ὡς τὰ γόνατα. Στὸ πίσω μέρος, πὺ δένεται ἡ φούστα τῆς, κάποιο ἀνοιγμα ἄφινε σὲ κάθε κίνησή τῆς, νὰ φαίνεται ἕνα κομμάτι ἀπ' τὴ σάρκα τῆς. Ἀρχισε νὰ μαζεῦῃ τ' ἀσπρόρουχα ἕνα-ἕνα. Ὁ Γουλιὰς σηκώθηκε ὀρθός. Κοίταξε γύρα του, ἀκουρμάστηκε καὶ δρασκελίσσε τὸ φράχτη ἀπὸν χαλασμένο μέρος.

Κοντοστάθηκε μισόσκυφος γιὰ λίγο σὰν τὸ θεριὸ πὺ ετοιμάζεται νὰ πηδήσῃ καὶ μὲ μιὰς χύθηκε ἀπάνω τῆς ἀναμμένος, τρελλός.

Ἐκεῖνη συνέρχεται ἀπ' τὴν πρώτη τῆς σαστισμάρα πὺ τὴν ἔκανε νὰ ρίξῃ μιὰ κραυγὴ τρόμου, τοῦ γλόστησε σὰ

λάστιχο μὲς ἀπ' τὰ χέρια καὶ μὲ μιὰ δυνατὴ σπρωξιά τὸν κύλησε καταγῆς σὰ λασπόνερα σὰν ἕνα σακκὶ ἄχερο.

Πρώτῃ φορὰ, μὲ φρίκη, κατάλαβε ὁ Γουλιὰς πόσο πολὺ γέλοια ἦσαν τὰ πόδια του καὶ πόσο ἀνώφελη ἡ δύναμη τῶν χεριῶν του. Καθισμένος σὰ γόνατα τὴν κύτταξε μὲ τὰ μικρά του μάτια γιομάτα ὀργή καὶ κοκκινάδα, ἐνῶ τὸ στόμα του ἀνοίγε σ' ἕνα ἡλίθιο χαμόγελο. Ἦταν ἐρεθισμένος κι' ἔτρεμε σὰν τὸ βοῦρλο. Ἐνα ἀγκομαχτὸ μουγκὸ κρατοῦσε ἀνάμεσὸ τους. Σιγὰ-σιγὰ τράβηξε ἀπ' τὸ ζουνάρι του τὸ κλαδευτήρι καὶ τῶπαιζε ἀπειλητικὰ στὸ χέρι μ' ἕνα ὕφος νὰ σκάς σὰ γέλοια.

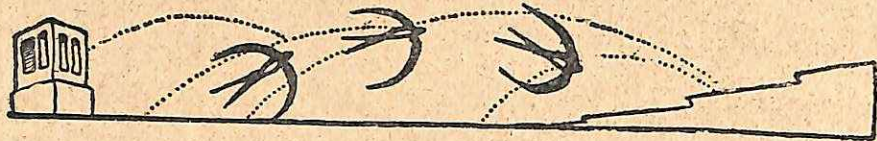
Μὰ ἡ γυναῖκα σβέλτη ἄρπαξε τὸν κόπανο τῆς πλύσης καὶ πρὶν προφθάσῃ ἐκεῖνος νὰ καλοσταθῇ τοῦ κατάφερε μιὰ χτυπιὰ μὲ δύναμη πὺ δὲξὸ τὸν ὦμο. Σαστισμένη, τρελλή, ὤρμησε νὰ φύγῃ, μὰ μιὰ σκέψη τὴ σταμάτησε κι' ἡ καρδιά τῆς μαλάκωσε ἀπὸ ἕνα αἰσθημα οἴκτου μᾶζι καὶ φόβου: Φόνησε αὐτὴ χωρὶς νὰ τὸ περιμένῃ ποτέ τῆς! Ἐτρεμε. Τὸν ἐκουνόσε ὅπως ἦταν ἔαπλωμένος μπρούμυτα, τὸν ἐπασπάτευε μὲ τρεμάμενα χέρια, στὸ στήθος, στὸ λαϊμὸ, στὸ πρόσωπο, τοῦ φώναζε. Τίποτα.

Μὰ χωρὶς αὐτὴ νὰ καταλάβῃ, τὰ χέρια τοῦ Γουλιὰ ἀπλώθηκαν σιγὰ-σιγὰ κι' ἄρπάξαν τὸ γυμνὸ τῆς πόδι καὶ τὸ πρὸσωπό του σύρθηκε κι' ἀκούμπησε ἀπάνω. Ἐνας βόγγος θανάσιμος, ξεφυσισμένος ἔβγαине ἀπ' τὸ λαρύγγι του σὰ λυγμός. Ἐκεῖνη ἔκαμε ν' ἀποσύρει τὸ πόδι τῆς μὰ τῶνίωσε γερά πιασμένο. Σηκώθηκε ἀπάνω καὶ τραβοῦσε μὲ δύναμη νὰ ἐλευθερωθῇ, μὰ τὰ χέρια τοῦ ἄντρα ὅλο ἕνα σφίγγανε πὺ δυνάτ, πᾶν στὴν ἀγκαλιά του, σὰ σίδερα, σὰν τανάλιες κι' ὅλο πὺ κρύα κι' ἀκίνητα γενόνταν, ἐνῶ τὰ πόδια του ταραζόνταν ἀπελπισμένα. Τὸ κορίτσι ἐμπήξε δυνατὲς κραυγές.

(Λαγκάδα)

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ

Τ' ΑΓΟΡΑΚΙΑ

ώρα το φθινόπωρο, το Σεπτέμβριο μήνα, ο Τζιούκι κι' ο Νίκος ξαναγύρισαν από την ξεροχή είναι δυο χαριτωμένα αγοράκια, δυο νέοι ξινοί βλαστοί, δυο χρυσά χρυσάνθεμα που εβλάστησαν απάνω σ' αυτή τη γη. Όλος ο κόσμος τὰ ξέρει ἐδὼ σὴν πλάξ, ἔχουν ἀπειρες φίλες καὶ συμπαθείες ἐργάτες, ἀριστοκράτες, τραμβαγιέρηδες, γκαρσόνια, ὑπουργοὺς, αὐτοὶ δὲν κάνουν καμμιὰ διάκριση. Ἀγαποῦν ὅσους εἶναι καλοὶ καὶ τοὺς ἔχουν φίλους τὸν καὶ δὲν ἀγαποῦν ὅσους εἶναι κακοί. Μὲ τὴν ἴδια χαριτωμένη ἀφέλεια μποροῦν νὰ καλέσουν τὸ γκαρσόν πὸν τοὺς σερβίρει σὴν πλάξ ἢ ἕνα ἀνώτερο διπλωματικὸν ὑπάλληλον σὸν σπῖτι, ὅταν ἔχουν καμμιὰ γιορτή. Τὸ σπῖτι τὸν εἶν' ἀνοιχτὸ γιὰ ὅλους τοὺς φίλους τὸν καὶ θάλεγε κανεὶς πὼς αὐτὰ τὰ μικρὰ πλάσματα εἶναι οἱ μοναδικοὶ κύριοι τοῦ σπιτιοῦ.

Ἐλειπὼν τρεῖς μῆνες, ὅλο τὸ καλοκαίρι, μὰ τώρα ξαναγύρισαν κι' εἶται τὸ πόρο, ἡ πλάξ τ' ἀκρογιαλὴ βοήκαν πάλι τοὺς εὐθιμους ζωηροὺς μικροὺς πὸν τοὺς ἐδίδαν χρῶμα καὶ ζωή. Τρέχουν ἀπάνω-κάτω μὲ τὸ πατίνι, σφυρίζουν σὰν τὸ τραῖνο, ξεφυσῶν σὰν τὴν ἀτμομηχανή, σταματοῦν τοὺς φίλους τὸν, κουβεντιάξουν, ἐρωτοῦν, μαθαίνουν καὶ ἀναχωροῦν γιὰ τὸν ἄλλο σταθμό.

Χτὲς τὸ βράδυ πὸν περπατοῦσα ἐδὼ σὸν γύρο τοῦ γυαλοῦ μὲ εἶδαν κι' ἦρθαν τρέχοντας:

— Ἀ σὲ βοήκαμε! Γιατί δὲν ἦρθες νὰ μᾶς δῆς σὴν ξεροχή; Δὲ μᾶς εἶχες πῆ πὼς θάρχόσουνα; Δὲν εἶσαι καλὸς φίλος! Νὰ δῆς τί ἔχω ζωγραφίσει τώρα τελευταία!

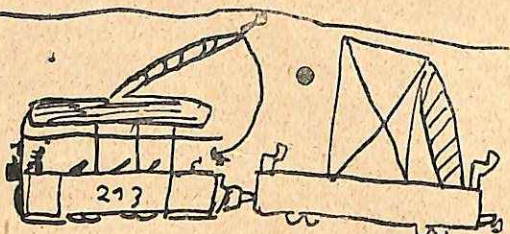
Ὁ μεγάλος θέλει καλὰ καὶ σώνει νὰ γίνη ζωγράφος· τοῦ ἀρέσει νὰ σχεδιάξῃ, καράβια πὸν ἀρμενίζουν ἀπάνω σὴν πλατεία θάλασσα, βαπόρια σὸν ὠκεανό, κότερα, τραῖμ, τραῖνα, ἀτμομηχανές.

Θάχε νὰ μοῦ δείξῃ ὠρεῖα πράματα.

Αὐριο τὸ πρῶτ' ἂν ἤθελα νὰρχόμουν σὸν κίοςκι ἐδὼ νὰ τοὺς δῶ, θὰ τὰφερνε ἀπὸ τὸ σπῖτι· τώρα ἦταν ἀργά, θὰ φεύγανε. Καλὴ νύχτα, ἔλα νὰ σὲ φιλήσω, — κι' ἐγὼ, κι' ἐγὼ.

Ἐφυγαν ἀπὸ μακριὰ ξαναγύρισαν καὶ μοῦ φώναξαν πάλι: θάρρεις, ἔ; — Ναι, ἔκαμα γὰρ μὲ τὸ κεφάλι μου.

Κάποιο πρῶτ' ἐπερνοῦσα ἀπὸ τὸ γύρο τοῦ γυαλοῦ, ἡ θάλασσα ἦταν ἡρεμὴ, μὰ ἡ ἀμμουδιά ἦταν μουσκεμένη ὡς ἀπάνω ψηλὰ καὶ στρωμένη μὲ φύκια· τὴ νύχτα φαίνεται ἐδερνε ἡ σοροκάδα τὸ λιμάνι. Ἡ δροσερὴ πνοὴ τοῦ φθινοπώρου ἄγγιζε τὸ πρόσωπό μου κι'

Σχέδιο τοῦ Γιούκι

ἔφθανεν ὡς τὸ βάθος τῆς καρδιάς σὰν ἕνα παρᾶξενον ἡδονικὸν οἶγος· σὰν κρύα ἐπαφὴ λουλουδιῶν, κρύα ἐπαφὴ κίτρινων φύλλων στὰ μάγουλά μου. Φθινόπωρο! γλυκεῖα καὶ παθητικὴ ἐποχὴ, ἐποχὴ λεπτῶν ποιητικῶν συγκινήσεων. Τὸ θέρος μᾶς ἔρχεται μὲ πολὺχρῶμα, λαμπρὰ δῶρα στὰ χέρια του, τὸ φθινόπωρο μᾶς ἔρχεται φορτωμένο μὲ κίτρινα φύλλα, ἀπειρα κίτρινα, χρυσὰ φύλλα· κυττάχτε ἐδὼ σὸν πόρο· ἦρθε καὶ πέρασε ἀνάμεσα στὰ φύλλα τῆς χρυσοῦς τῆς ἀγάπης, ἦρθε καὶ στράγγιξε ὅλο τὸ χυμὸ τους, ἔστρωσε τὸ ἔδαφος μὲ αὐτὰ κι' ὑστερα σιωπηλὸ, μελαγχολικὸ ἐκάθησε ἐδὼ σὸν πάγκο. Τὸ βλέπετε! τὰ μαλλιά του εἶναι ξανθιά, τὰ μάτια του χρυσά, τὰ μάγουλά του ὠχρά, τὸ σῶμα του καὶ τὰ χέρια του κίτρινα, τὸ βλέπετε; Φθινόπωρο! ἐποχὴ λεπτῶν ποιητικῶν συγκινήσεων. Ἀκουσα ἀπὸ μακριὰ νὰ μὲ καλοῦν μὲ τὸν ὀνόμα' μου· ἐγύρισά· ἦταν αὐτοί, μ' ἐκαλοῦσαν στ' ἀκρογιαλὴ. Ὁ μικρὸς

εἶγε φέρεται τ' ἀγγίστρι του καὶ λοιπὸν θάπρεπε νὰ πιάνανε κανένα ψάρι.

Μὰ ἐσὺ δὲν ἔχεις φᾶϊ ἀπάνω στ' ἀγγίστρι.

Δὲν ἔχω, ἐσὶ δὲν πιάνεται; θὰ πᾶν νὰ φᾶν τ' ἀγγίστρι.

Καλὰ λοιπὸν, ρίξε το ἐδὼ:

Ὁ Τζιούκι ἤθελε νὰ μοῦ δείξῃ τὰ σχέδιά του· εἶχε ζωγραφίσει ἕνα κότερο μὲ πανιὰ μεγάλα, αὐτὸς πὸν καθόταν σὴν ἄκρη ἦταν ὁ καπετάνιος, κρατᾷ τὰ πανιὰ καὶ τὸ τιμόνι. Τὸ κότερο ἐρχόταν κόντρα γι' αὐτὸ φαινόταν ἐσὶ! Κύτταξε ἐδὼ τώρα· νὰ αὐτὸ εἶναι τὸ τραῖμ τῆς Καστέλλας, τὸ 20, ὁ τραμβαγιέρης πὸν εἶναι μπροστὰ εἶναι φίλος μου!

Ὁ μικρὸς ἔβαλε τίς φωνές: Ἐνα ψάρι! ἕνα ψάρι! Πήγαμε κοντὰ ἦταν ἕνας κάρβουρας στ' ἀγγίστρι του· μόλις τράβηξε τὸ ἄφησε ἀπὸ τίς διχάλες του. Γυρίσαμε ἀμέσως σὸν κίοςκι· ὁ μικρὸς ἤθελε νὰ τοῦ ζωγραφίσω ἕνα ψάρι· τί ὁμορφο πὸν ἦταν!

Τώρα πᾶν πὸν ἐγύρισαν σὴν Καστέλλα ἔπρεπε νὰ πᾶω σὸν σπῖτι τους νὰ καθόμουν μαζὺ τους, θὰ μὲ εἶχαν νὰ καθόμουν ὅλη τὴν ἡμέρα σὴν πολυθρόνα, δὲ θάταν ἀνάγκη νὰ κάνω καμμιὰ δουλειά· αὐτοί, αὐτοί, θὰ ἔκαναν ὅλες τίς δουλιές! Θὰ δούλευαν ἀπὸ τὸ πρῶτ' ὡς τὸ βράδυ γιὰ μένα:

Μὰ καλὰ, δὲ θὰπ ἄτε σὴν Ἀγγλία; Ὁ μπαμπᾶς σας δὲ θὰ σᾶς πᾶρῃ νὰ φύγετε;

Στὴν Ἀγγλία; Νὰ φύγω ἀπὸ τὴν Καστέλλα νὰ πᾶω σὴν Ἀγγλία; Τρελλάθηκα!

Τί θέλεις νὰ σοῦ ζωγραφίσω τώρα; λέει ὁ μικρὸς.

Τί νὰ μοῦ ζωγραφίσῃς; νὰ μοῦ ζωγραφίσῃς τὸ πόσο μεγάλη εἶναι ἡ ἀγάπη μου γιὰ σένα!

Ἐκεῖνος χαμογελᾷ, μὲ κυττάζει, σκέπτεται λίγο: — Μ' αὐτὸ δὲν ξαίωω νὰ τὸ ζωγραφίσω! θὰ σοῦ κάμω ἕνα κότερο!

Κάνε μου λοιπὸν ἕνα κότερο νὰ σχίξῃ τὰ κύματα!

Ὁ ἄβρα αἰθέρια πλάσματα λατᾶρες πὸν φυτρώνετε στῆς μάννας τὴν καρδιά· ρόδα στὰ μάγουλα, στὰ χεῖλη, φῶς αἰθέρια ἀντανάκλαση στὰ μάτια, ν' ἀνοίγῃ κανεὶς τὰ μάτια νὰ βλέπῃ! Ὁ ἥλιος παίζει μὲ τὰ χρώματά σας, ἡ αὐρα μὲ τὰ μαλλιά σας, τρέμει ἡ καρδιά, σ' ἔκταση βυθίζεται ὁ νοῦς, φτερά κάνει τὸ κορμὶ κι' ὑψώνεται ἀπάνω ἀπὸ τὰ ἐγκόσμια στὸν κόσμον τῆς ἐκστάσεως καὶ τὸν ὀνειρώων, στὸν κόσμον τῆς εὐτυχίας βλέποντάς σας:

Β. ΧΑΝΙΩΤΗΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΜΙΘΡΙΔΑΤΗΣ ΕΦΕΥΡΕΤΗΣ ΤΗΣ ΟΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

Ὁλὺς λόγος γίνεται τελευταία γιὰ τὸ ζήτημα τῆς ὁροθεραπείας· ὑπάρχουν πολλοὶ πὸν ἐκθειάζουν κυριολεκτικῶς τὰ ἀποτελέσματά της καὶ τὴν θεωροῦν ὡς πανάκεια, ἐνῶ ἄλλοι πάλι παρακολουθοῦν μὲ τὸ μειδίαμα στὰ χεῖλη τὰς ἐρευνᾶς τὸν ἐπιστημόνων.

Τὸ ζήτημα ὅμως τῆς ὁροθεραπείας δὲν εἶναι τόσο νέον ὅσο νομίζουν οἱ περισσότεροι. Ὁ Ἕλληνας ἰατρός κ. Λαμπαδάριος, σὲ μία ἀνακοίνωσή του σὴν Αὐτοκρατορικὴν Ἱατρικὴν Ἐταιρεία τῆς Κωνσταντινουπόλεως τῆς 20 Ἰανουαρίου 1899 ἀποδεικνύει πὼς ὁ πρῶτος πὸν ἐφήρμοσε τὴν τεχνητὴ ἀνοσία δὲν ἦταν ἄλλος ἀπ' τὸ Μιθριδάτη, τὸν βασιλῆα τοῦ Πόντου.

Θὰ ξέρετε βέβαια τί εἶναι ἡ τεχνητὴ ἀνοσία. Εἶναι μία θεραπευτικὴ μέθοδος πὸν προσπαθεῖ εἰσάγοντας μὴ ὀρισμένη οὐσία στὸν ὀργανισμό νὰ τὸν προφυλάξῃ ἀπὸ ἕνα μικρόβιο ἢ ἕνα δηλητήριο οὕτως ὥστε ὅταν ἀργότερα ὁ ἄνθρωπος πάρει τὸ δηλητήριο αὐτὸ ἢ προσβληθῇ ἀπ' τὸ μικρόβιο νὰ μὴν ἀρρωστήσῃ. Ἡ ὁροθεραπεία εἶναι μία μορφή τῆς τεχνητῆς ἀνοσίας. Ἡ οὐσία πὸν εἰσάγεται στὸν ὀργανισμό εἶναι ἕνας ὁρὸς πὸν τὸν προφυλάσσει ἀπὸ ἕνα ὀρισμένο εἶδος μικροβίων. Γιὰ κάθε εἶδος μικροβίων εἶναι καὶ ξεχωριστὸς ὁρὸς.

Κατὰ τὴν ἀνακοίνωσιν τοῦ κ. Λαμπαδαρίου ὁ Μιθριδάτης ἔπαιρνε κάθε μέρα μὴ δόση δηλητηρίου τόσο μικρή, πὸν δὲν μπορούσεν νὰ τὸν βλάψῃ, νομίζοντας πὼς μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἀποκοῦσε ἀνοσίαν ἐναντίον τοῦ δηλητηρίου πὸν ἔπαιρνε.

Ἀργότερα ὅμως ἐτελειοποίησε τὴν μέθοδόν του κι' ἀντὶ νὰ παίρῃ ἕνα δηλητήριο μόνο, ἔπαιρνε ἕνα μίγμα ὅλων τῶν δηλητηρίων πὸν ἦσαν γνωστά στὸν καιρὸ του. Ἐτσι ἀποκοῦσε ἀνοσίαν γιὰ ὅλα τὰ δηλητήρια.

Γιὰ νὰ συνειδηθῇ τὸ δηλητήριο τῆς

ἐχιδνας ἐχρησιμοποίησε μὴ μέθοδον πὸν ἔχει ἀρκετὴ ὁμοιότητα μὲ τὴν μέθοδον πὸν χρησιμοποιοῖ ἡ σύγχρονη ἱατρικὴ ἐπιστήμη γιὰ τὴν θεραπεία τῆς διφθερίτιδος καὶ τὴν προφυλάξῃ ἀπὸ τὸν τέτανο. Ἐπειδὴ τὸ δηλητήριο αὐτὸ τοῦ φαινόταν πολὺ δυνατὸ ἐσκέφθηκε νὰ τοῦ προσθέσῃ ἕνα ἀντίδοτο, νομίζοντας πὼς μὲ τὴν προσθήκην τοῦ ἀντιδότου ὅχι μόνο θὰ ἀπέτρεπε κάθε ἐκδήλωσιν δηλητηρίασεως, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνοσία θὰ ἦταν ἐντονότερη. Καὶ γιὰ ἀντίδοτον ἐχρησιμοποίησε τὸ αἷμα τῶν χηνῶν τοῦ Πόντου. Ἐπειδὴ αὐτὲς τρεφεόντουσαν μὲ ἐχιδνας καὶ κατ' ἀνάγκην θὰ εἶχαν ἀποκτήσει ἀνοσίαν ἐναντίον τοῦ δηλητηρίου τῆς ἐχιδνας ἀφοῦ αὐτὴ ἡ τροφή δὲν τις ἔβλαπτε καθόλου.

Ὁ Μιθριδάτης εἶχε ἐπιδοθεῖ σὴν μελέτῃ τῆς τοξικολογίας· ἡ φύση δὲν ἦταν γι' αὐτὸν παρὰ ἕνα μεγάλο φάρμακο, ὅπου ζητοῦσε ὅλο καὶ φάρμακα: ὅπλα ἀγνωστά καὶ φοβερά ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν του καὶ φάρμακα γιὰ νὰ προφυλάσσεται ἀπὸ τίς ἐπιβουλὰς τους.

Ἡ σκληρότης του καὶ ὁ κακὸς του χαρακτήρας γίναν ἀφορμὴ νὰ συναντᾷ παντοῦ ἐχθρούς· ὁ φόβος μήπως δηλητηριαστῇ τὸν ἔκανε νὰ γίνεταί ἀκόμη σκληρότερος. Τὰ τοξικολογικὰ πειράματα τὰ ἔκανε πάνου σὲ γυῖα καὶ φαίνεται πὼς ὁ φόβος τοῦ μήπως δηλητηριαστῇ ἦταν ἐκεῖνο πὸν τὸν ὥθησε σὴν σπουδὴ τῆς ἐπιστήμης τῶν δηλητηρίων.

Εἶχε πάντοτε μαζὺ του, μὲς σὴν λαβὴ τοῦ σπαθιοῦ του ἕνα δηλητήριο γιὰ νὰ τὸ χρησιμοποιοῦν ὅταν βρισκόταν σὴν ἀνάγκη. Ἀλλὰ ἀπ' τὴν καθημερινὴν χρῆσιν τῶν δηλητηρίων εἶχε συνειθίσει τόσο σ' αὐτὰ πὸν ὅταν ἐνικλήθηκε ἀπ' τοὺς Ῥωμαίους καὶ ἠθέλησε νὰ δώσῃ τέλος στὴ ζωὴ του, παίρνοντας τὸ δηλητήριο πὸν εἶχε μαζὺ του δὲν κατόρθωσε νὰ πάθῃ τίποτε.

Καθὼς λέει ὁ Πλίνιος, ὅταν ὁ Πομπήιος ἔφθασε μετὰ τὴν νίκη του τὰ ἀρχεῖα τοῦ ἡττημένου βασιλῆα τοῦ Πόντου ἤρθε τὴ συνταγὴ τοῦ ἀντιδότου

πὸν συνείθιζε νὰ χρησιμοποιοῦ ὁ τελευταῖος. Τὸ φάρμακον αὐτὸ συνίστατο, καθὼς φαίνεται, σ' ἕνα μίγμα καρυδίων, σῦκων καὶ φύλλων ἀπηγάνου, στὰ ὁποῖα προσέθεταν καὶ λίγο ἁλάτι. Ἐλέγετο πὼς ὁποῖος ἔπαιρνε νηστικὸς αὐτὸ τὸ φάρμακον ἐπροφυλασσόταν ἀπ' ὅλα τὰ δηλητήρια.

Τὸ περίεργον εἶναι πὼς κατόρθωσε ὁ Μιθριδάτης νὰ βροίσῃ καιρὸ νὰ ἀσχολεῖται μὲ τίς τοξικολογικὰς του ἐρευνᾶς, καὶ πὼς κατόρθωσε νὰ μνηθῇ σὲ μὴ ἐπιστήμην πὸν χρειάζεται κανεὶς τόσα χρόνια σπουδῆς γιὰ νὰ τὴν μάθῃ.

Φαίνεται ὅμως πὼς εἶχε σχέσεις μὲ τοὺς περιφημότερους γιατροὺς τοῦ καιροῦ του. Κρατοῦσε ἀλληλογραφία μὲ γιατροὺς τῆς Βαβυλώνης καὶ τῆς Ρώμης πὸν τοῦ ἀφιέρωσαν πολλὰ ἱατρικὰ βιβλία τους.

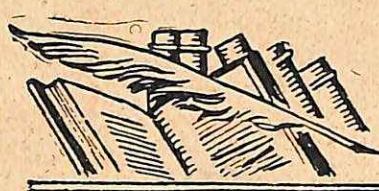
Ἀλλὰ καὶ ἡ αὐλὴ του δὲν εἶχε ἑλκεῖν ἀπὸ γιατροὺς. Ὅπως καὶ σὴν αὐλὴ τῶν Πτολεμαίων καὶ τῶν Σελευκιδῶν οἱ ἱατροὶ ἀποτελοῦσαν ἕνα εἶδος ἱεραρχίας μὲ ἐπὶ κεφαλῇ ἕνα ἀρχίατρο. Οἱ γιατροὶ εἶχαν μάλιστα σπουδαία θέσιν σὴν αὐλὴ τοῦ Μιθριδάτου καὶ πολλὰς φορὲς τοὺς χρησιμοποιοῦσε σὲ ἐμπιστευτικὰς ὑποθέσεις.

Μεταξὺ τῶν γιατρῶν τοῦ ἦταν κι' ὁ χειρουργὸς Τιμόθεος, πὸν τὸν ἐγιάτρευε μὴ μέρα ἀπὸ ἕνα τραῦμα τοῦ μηροῦ μὲ θανατηφόρα ταχύτητα. Στὰ τελευταῖα ὅμως χρόνια τῆς βασιλείας του ἐχρησιμοποιοῦσε ἐμπειρικοὺς γιατροὺς, πὸν γιατροῦσαν τὰ τραύματα μὲ δηλητήριο φειδιῶ.

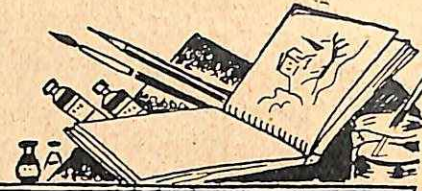
Ὁ Πλίνιος λέει πὼς τότε ἦταν ἡ ἀγάπη τοῦ Μιθριδάτου σὴν ἱατρικὴ πὸν ζητοῦσε πληροφορίες ἀπὸ ὅλους τοὺς ὑπηκόους του πὸν ἦσαν σὲ θέσιν νὰ τὸν πληροφορήσουν.

Χάρης στὴ μεγάλη ἐπιμονὴν τοῦ ὁ βασιλῆας τοῦ Πόντου εἶχε ἀποκτήσει ἐγκυκλοπαιδικὰς σχεδὸν γνώσεις: ὅχι μόνο τὴν ἐπιστήμην τῶν δηλητηρίων κατεῖχε ἀλλὰ καὶ τὴ βοτανικὴ καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ καὶ τὴ γλωσσολογία. Ἐγνώριζε εἰκοσιδύο γλώσσας καὶ ποτὲ δὲν εὐρέθηκε σὴν ἀνάγκη νὰ χρησιμοποιοῦ διεγερτικὰ στὶς σχέσεις του μὲ τὰ πολυάριθμα ἔθνη πὸν ἀποτελοῦσαν τὸ ἐκτεταμένον κράτος του ἢ μὲ τοὺς γείτονές του.

Ἀλλὰ πόσο διαρκέστερον καὶ πόσο λαμπρότερον θὰ ἦταν ἡ δόξα τοῦ βασιλέως τοῦ Πόντου ἂν κατόρθωνε νὰ χρησιμοποιοῦσε τίς γνώσεις του γιὰ τὸ καλὸ τῆς ἀνθρωπότητος, ἀντὶ νὰ τίς κάνην ὄργανα τῶν ἐγκληματικῶν σχεδίων του.

Η ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Θέατρο Κεντρικών. Θιάσος Β. 'Αργυροπούλου: Τίμον Μαγαλτίνης: «Η Αιώνια Ζωή» Τρεις πράξεις, 7 εικόνες. — 'Ο γιατρός Ναράς διαδίδει σε τρεις συναδέλφους του την περίφημη ανακάλυψη που θα στείλει στα διεθνή επιστημονικά σωματεία για την ανακάλυψη ενός φαρμάκου που θα χαρίσει στον άνθρωπο την αιώνια νεότητα και την αιώνια ζωή. 'Όταν ανοίγει η αλλαία τελειώνει ακριβώς η παράσταση. Μεταξύ των ακροατών του γιατρού υπάρχουν φυσικά οι άπιστοι, αλλά και εκείνος, ένας εκπρόσωπος πολλών που δεν πιστεύει στην ανακάλυψη του Ναρά. 'Ο Ναράς όμως πιστεύει και αυτό είναι η ουσία. Μου φαίνεται μάλιστα ότι όταν υπάρχουν άνθρωποι που πιστεύουν σε κάτι δεν ενδιαφέρει και τόσο αν αυτό το κάτι αντικειμενικά εξετάζομενο υπάρχει ή όχι. 'Η πίστη των είναι η κατ'έξοχήν πραγματική κατάσταση, είναι μια από τις πιο θετικές εκδηλώσεις της ζωής και με επανόλουθ, με συνέπειες και αποτελέσματα εκτακούς θετικά. 'Εάν η θρησκευτική πίστη ξεκινά από μίαν άλληθια, εξ αποκαλύψεως και στηρίζεται σε μια δογματική απολυτότητα, η πίστη με τη σειρά της για να προχωρήσει έστω και δέκα βήματα πιάναται και κρεμίζεται από μια υπόθεση. Χωρίς μια αναπόδευκτη υπόθεση, που θα ληφθεί ως δεδομένο δεν μπορεί να σταθεί κανένας συλλογισμός. Πολύ σωστά λοιπόν ο κ. Μωραϊτίνης παίρνει στα σοβαρά την πίστη ενός ανθρώπου. Και δεν χωρατεύει ο άνθρωπος αυτός. Πιστεύει μέχρι του σημείου που όλα τα πράγματα της ζωής παίρνουν γι' αυτόν δευτερεύουσα σημασία. 'Η κοινωνία, το σπίτι, οι φίλοι και αυτή ακόμη η νέα και χαριτωμένη γυναίκα του παραμελείται, καταδικάζεται σε άνιδο θεατή πειραμάτων, πειραμάτων που ποιος ξέρει τότε θα τελειώσουν και που θα καταλήξουν. Και αυτή λοιπόν και όλο το περιβάλλον αρχίζουν να αγανακτούν. 'Ο γιατρός όμως πιστεύει και προχωρεί. Δεν ένωσε τίποτε απ' αυτά που συμβαίνουν γύρω του αλλά δουλεύει για να φθάσει το σκοπό του. Και τον φθάνει. Διαφορετικά δεν μπορούσε να συμβεί. 'Ο γιατρός δεν ήταν ένας άνθρωπος, ήταν μια ανθρωπότητα που έποθεσε, που ήθελε, από αλλοιότιμο δρόμο φυσικά, να ξαναρχίσει το πείραμα της Βαβέλ. Δεν εξέφραζε ο Ναράς τη σκέψη ενός ατόμου αλλά ενσαρκώνει τον πόθο μιας ανθρωπότητας που είχε χάσει τη θρησκευτική σοφία τους που είχε χάσει τον φιλοσοφικό ρασιοναλισμό. Πίστις λοιπόν απόλυτη στην επιστήμη. 'Η ζωή και η ευτυχία θα έγινοντο υπόθεση μιας νέσεως ή μιας σειράς νέσεων, και η νέα 'Εδμή θ' ανοίγει, διπλάσια τις πόρτες των νειρεμένων κήπων της. Αιώνια νεότης και φυσικά αιώνας έρωας.

Και είναι χαρακτηριστικοί οι τύποι που μαζί με το γιατρό πιστεύουν στην ιδέα και πριν γίνει η ανακάλυψη και μετά. Είναι και ο νέος της εποχής, ο ουσιαστικά αδιάφορος για όλα (Φάνης) και ο απλοϊκός τύπος του λαού, εθιστος και φαντασιόπληκτος (Ευσεβίου) και η υπερώριμη κυρία των εξήντα χρόνων που πάντα ελπίζει και τρέφει τον κρυφό πόθο μιας νέας έρωτικής μάχης, και ο χορτάτος αστός των εξήντα εκατομμυρίων που βλέπει διά μέσου της ανακαλύψεως παράτασιν της καλοφαγίας, ατελεύτητη συνέχεια του ύπνου του Ναρά. 'Αντιπροσωπευτικοί τύποι όλοι αυτοί, αποτελούν το περιβάλλον που ήθικα ενισχύει το Ναρά στις προσπάθειές του. Κανένας αληθινά συνετός άνθρωπος δεν βρίσκεται δίπλα του, καμιά φράση που να δείχνει αληθινή σκέψη δεν ακούγεται. 'Όλοι βαδίζουν τυφλά προς το αδιέξοδο που με τόση πίστη και ενθουσιασμό παρασκευάζει ο Ναράς. Και αν στο διάστημα των έρευνών του ο Ναράς κινδυνεύει να χάσει την αγάπη μιας γυναίκας, κινδυνεύει δηλαδή να χάσει ένα θετικό και πολύτιμο αγαθό αναζητώντας ένα φανταστικό, μετά την ανακάλυψη ο Ναράς πληρώνει τη δόξα του ακριβώς με την κατάρρευση της ανθρωπότητας που δεν βλέπει το τέρας των δεινών της. 'Ο Ναράς και οι άνθρωποι που τον τριγύριζαν είχαν τελείως παρεξηγήσει το βαθύτερο νόημα της ζωής. 'Η παρεξήγηση αυτή τρατηγμένη ως το ακρότατο σημείο της φέρει όλα τα δεινά που δημιουργούν τη γη μια κόλαση αληθινή. Γιατί ποιά είναι το πραγματικό όφελος από την ανακάλυψη αυτή; Πολύ όφελος, οι άνθρωποι έγιναν όλοι νέοι και ικανοί να ζήσουν χιλιάδες χρόνια. 'Εμπρός λοιπόν ως ζήσουν την αιώνια αυτή νεότητα, τί θα κάνουν μετά, και το σπουδαιότερον πώς θα την ζήσουν; 'Ο κ. Μωραϊτίνης μας μεταφέρει 1500 χρόνια μετά την εφεύρεση. Το θέαμα της ζωής, το θέαμα της ανθρωπότητας είναι αποκαρδιωτικό. 'Ο χείρονος για κάθε άνθρωπο έχει περιοριστεί στο ελάχιστο, η διαδρομή ενός μικρού διαστήματος άπαιτεί ώρες λόγυ του συνωστισμού, η ημερήσια χαρά, και οι εθνεικοί πόθοι των ανθρώπων έχουν αντικατασταθεί με την πλήξη και δικαιώση μιας ζωικής φοράς που είναι ώραία επειδή ακριβώς δεν κρατά πολύ. 'Η καλλιέργεια έχει σταματήσει και κάθε πρόοδος έχει παραλύσει. Το τελευταίο ίδιως αυτό είναι μια από τις βαθύτερες παρατηρήσεις του συγγραφέως. 'Η πρόοδος μόνον «έν χρόνω» συντελείται και η ζωή μόνον «έν όψει» του θανάτου πέρνει σημασία. 'Όλα τα πράγματα είναι ώραία εν «όψει τέλους». Μόνον έτσι αποκτούν ενδιαφέρον και μόνον έτσι μπορούν να σταθούν. 'Η κατάλυση του πεπερασμένου με συλλήψεις μάλιστα του λογικού είναι το τραγωδιστικό πράγμα που μπορεί να συλλάβει ο άνθρωπος. Και γιατί να προχωρήσω ως εκεί. 'Αλλοι έβλουν ρηχοί πόθοι της ίδιας ανθρωπότητας, αυτής που δεν βρίσκει τη χαρά παρά μόνο στις υλικές απολαύσεις αποδείχθηκαν από αυτή την επιστήμη χμαίρικοι. Οι συνέπειες της αιωνίας ζωής μού θυμίζουν μια αγόρευση του διασημού οικονομολόγου Βιλφρέντο Παρίτο ο' ένας κοινωνιολογικό συνέδριο. Είχε τεθεί το ζήτημα της δικαιότερας διανομής των αγαθών της γης.

είς τρόπον ώστε όλοι οι άνθρωποι να καταστούν ευποροι. 'Ο Παρέντο ως απόλυτος αντικειμενικός επιστήμων είχε την εμπιστοσύνη και των σοσιαλιστών ακόμη. Σκεφθήτε όμως ποιά ήταν η κατάληξη όλων των μελών του συνεδρίου όταν σ' έναν πίνακα ο Παρέντο τους απέδειξε επί τη βάσει των δεδομένων της στατιστικής, ότι εάν υπολογισθεί ο ύπερ την γην και υπό την γην πλούτος και διαιρεθεί διά του αριθμού των ανθρώπων εις ίσα μέρη, δεν θα υπάρχουν ούτε στοιχειώδεις πτωχοί άνθρωποι. 'Όταν λοιπόν τέτοιες υλιστικές επιδιώξεις πολύ μικρότερες έκτασως είναι τερατομορφικές συλλήψεις του λογικού σκεφθήτε τί μπορεί να είναι η πραγματικότητα ενός πόθου σαν αυτόν που ενσαρκώνει ο Ναράς! Στα σκοτεινά ο κ. Μωραϊτίνης μας δίνει την αρχή της τραγωδίας που ήτο μοιραίο να έπακλυνθεί. 'Αληθινό αλληλοφάγωμα και σπαργμός και αγριάδα στον κολοφώνα της. «Δεν χωράμε άλλο» φωνάζουν οι ήρωες της αιωνίας ζωής που έχει σκοτώσει τον άνθρωπο. 'Εναντίον του Ναρά δεν στρέφονται πια οι έξνοι μ' και οι δικοί του. 'Η ίδια του η γυναίκα μετέχει πρώτη στην κατακραυγή. 'Ετσι για τον άνθρωπο χάνεται το πολυτιμότερο. 'Όσοι τον του έδωκεν ο Θεός! 'Η αγάπη. 'Εχει δριστηκά χαθεί η συμπόνοια του διπλανού μας, έχει αφανισθεί η στοργή και η έννοια της θυσίας δεν έχει νόημα. Δεν υπάρχει κανείς που ν' αγαπά, τί λέω, που να λυπάται τον άνθρωπο. 'Ενα κίτρινο μίσος κυματίζει πάνω από τα κεφάλια όλων που ψήνονται μέσα στη φοβερότερη κόλαση. Μά ο κ. Μωραϊτίνης είναι προπαντός άνθρωπος και πολύ ανθρωπικός μάλιστα. Δεν ετόλμησε ούτε ο ίδιος να ξεπεράσει τη χίλια πεντακόσια χρόνια, δεν επέτρεψε στη φαντασία του να ταξειδέψει ως τις δυο χιλιάδες. 'Ελυπήθηκε και τους ήρωές του αλλά και μας. Θά ήταν υποχρεωμένος να μας παρασύρει εις θεάματα που με κανένα τρόπο δεν μπορεί ν' ανεχθεί η ψυχή. 'Ο Ναράς, η υπνωτισμένη ανθρωπότητα έπυνε. Δεν ήταν έργο της ζωής αυτό αλλά όνειρο ενός ταραγμένου ύπνου. Πριν το έγκλημα συντελεσθεί, ο δημιουργός του άποια όραση. Βλέπει με τα μάτια της ψυχής όλη τη φρίκη που προετοίμαζε το λογικό. Γίνεται έξαλλος και ζητά βοήθεια. Ποιος να του την δώσει, ποιος να του χαρίσει την ημερήσια χαρά που είχε χάσει; Ποιος άλλος από τον άνθρωπο το διπλανό, το σύντροφο, το συνταξιδιώτη, τη μικρά και τρυφερή υπαρχή, που ενσαρκώνει την αγάπη, που είναι μια πηγή ζωής. Και είναι αγνή και τα πουλιά χαίρονται και οι τριανταφυλλιές ανοίγουν τα ροδοφύλλα τους και η πρωινή βροσιά χύνεται σε βάλασμα στη μουχλιασμένη κάμαρα. Είναι η μέρα είναι το φως που έρχεται να διαλύσει τα φαντάσματα. Αυτό είναι το τελευταίο έργο του κ. Μωραϊτίνης, έργο με σκέψη και αίσθημα, έργο ανθρωπινό, έργο που ανακουφίζει το θεατή, έργο που παρηγορεί όσους βλέπουν και πασι ελγουνχισμό στην σύγχρονη πνευματική ζωή του τόπου μας. Το φαινόμενο του κ. Μωραϊτίνης είναι ακόμη πιο παρήγορο όταν

σκεφθεί κανείς ότι οι νέοι διανοούμενοι φιλοσοφούν μετά μαλακίας ενώ ο κ. Μωραϊτίνης εξελίσσεται διαρκώς προς το καλλίτερο και εφέτως μας παρουσιάζει ένα έργο δόσημο, ένα έργο καλό.

'Η έκτασή του υπήρξε ευνοϊκή. Ειδικά για τον κ. Β. 'Αργυρόπουλο έχω τη γνώμη και θά την εξηγήσω σ' ένα πλατύ ειδικό και αντικειμενικό μου άρθρο γραμμένο γι' αυτόν, ότι είναι το πλουσιώτερο και ισχυρότερο ταλέντο που έχει σήμερα το 'Ελληνικό θέατρο. Ταλέντο που δεν εντοπίζεται σε καμιά αποκλειστική επίδοση—φαινόμενο αδυναμίας άλλων ήθοποιών—αλλά απλώνεται παντού και αγγίζει με την ίδια άνεση και ευχέρεια δλόκληρη την γκάμα της θεατρικής έκφρασης από την πιο τραγική ως την πιο μπουφφα. 'Επειδή όμως ο χώρος δεν μου επιτρέπει σήμερα να θίξω ένα θέμα τόσο πλατύ περιορίζομαι στο γενικό χαρακτηρισμό της έκτασως που έκαιμα πάρα πάνω και στις εξής παρατηρήσεις.

'Ο κ. 'Ιαβουλάρης είναι ένας νέος και καλός ήθοποιός αλλά θέλει δάσκαλο γι' α'ποδάλι μια μονοτονία στο παίξιμό του. 'Ηθοποιός δεν είναι εκείνος που εμφανίζεται διαρκώς στην ιδιωτική του έκφραση, αλλά εκείνος που ενσαρκώνεται εκφράσεις ξένες και κάποτε αντίθετες προς την ιδική του ιδιοσυγκρασία.

'Εχω τη γνώμη ότι με μια άσκηση και με μια ατομική προσπάθεια ο κ. 'Ιαβουλάρης θα κατορθώσει πολλά. Την ίδια γνώμη έχω και για την κ. Γούντα. 'Αποφυγή της μονίμου έκφρασης, του ίδιου τόνου, των αυτών κινήσεων σε όλα τα έργα. Καταλαβαίνω ότι λέγοντας αυτό θίγω ένα βασικό πρόβλημα της υποκριτικής και το θίγω δίχως αναλυτικά να ήμπορώ να εκταθώ σήμερα και σ' αυτή τη στήλη περισσότερο. Θά το κάμω όμως προσηώς με χαρά μου, ελπίζοντας με τις λίγες ευχαίρες μου να βοηθήσω και γω στη διαφύση ενός προβλήματος που είναι βασικό για το θέατρο.

ΚΩΣΤΗΣ ΜΠΑΣΤΙΑΣ

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

— Οι φιλολογικοί κύκλοι είναι κατάπληκτοι με την τακτική γνωστού σκηνοθέτου ο οποίος απλώς για να χτυπήσει την κριτική δεν έδωσε να ξεκουραστεί έργο που ανέκασε με αξιώσεις, μάλιστα ο ίδιος και που μετέφρασε το τρίτο μέρος της ανθρωπότητας τριάδος.

— 'Εννοείται ότι και την φοράν αυτήν —όπως συνήθως—ο κ. ανθρωπότης έδωκε ζημιωμένος. 'Απέδειξε ότι δεν είχε έννοήσει έργο που ανέβασε και σκηνοθέτησε.

— 'Η εφημερίς «Πρωία» έγκαινιωσε μίαν καθημερινήν στήλην διηγήματος.

— Δημοσιεύει εις πολύ καλήν μετάφρασιν, τα καλλίτερα 'Επιτομής Τουρισμού» ότι την Διεύθυνση 'Επιτομής Τουρισμού» έφρασε άρμόδια 'Αρχαία Διαβατηρίων 'Αμερικανών.

— Είς το θέατρον Κυβέλης εξακολουθούν με μεγάλην πάντοτε κοσμοσυρροήν αι παραστάσεις της «Κυρά Φροσύνης» εις την οποίαν ως γνωστόν πρωταγωνιστεί η κ. Κυβέλη.

— Το νέον βιβλίον του καθηγητού κ. 'Αποστολάκη διά τα δημοτικά τραγούδια εξέδθη από τον εκδοτικόν οίκον Κοντομάρη και πωλείται εις τα βιβλιοπωλεία.

— Περί του νέου έργου έγραψε ήδη εις το φύλλον της 12 τρ. του «'Ελευθέριου Βήματος» αναλυτικήν κριτικήν ο κ. Φ. Πολίτης.

— 'Η κατασκευή της προτομής του 'Αγ-

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

γλου ποιητού Ροδμπερ Μπρούκ άνετέθη εις τόν γλύπτην κ. Μ. Τόμπρον.

— 'Επίσης ο δήμος Πειραιώς άπεφάσισε να κατασκευάση μνημείον του 'Αγνώστου Στρατιώτου.

— Το μνημείον αυτό θά στηθή εις την Τερψιθέαν.

— Μέχρι της στιγμής έχουν υποβληθεί ένδεκα σχέδια έργων τα όποια έτοποθετήθησαν ήδη εις τό Φουαγιέ του Δημοτικού Θεάτρου όπου θά κριθούν από την άρμόδιαν επιτροπήν.

— Είς τόν διαγωνισμόν μετέχουν οι γλύπται κ. κ. Τόμπρος, Πλουμιστός, Ζευγώλης, Καραντινός, Σώχος, Κοντολέων, 'Απαρτής, Δραγούμης, Μητσάκης Θωμόπουλος (υιός), Τσίπουρας και Γ. Δημητριάδης.

— Τά άτελεί των καλλιτεχνών μας ήρχισαν πάλιν να δέχονται τούς φιλοτέχνους.

— Καθ' όλο τό διάστημα του καλοκαιριού οι περισσότεροι ζωγράφοι είχαν φύγει στα νησιά του Αιγαίου, στη Θεσσαλία και μερικώς εις την Πελοπόννησο. Τώρα επιστρέφουν και έτοιμάζουν τας εκθέσεις.

— Μία από τας πρώτας εκθέσεις θά είναι καί του κ. Μίμη Παπαδημητρίου, εις την αίθουσαν των Συντακτών.

— 'Ο κ. Παπαδημητρίου άπουσίασε επί μακράν εις τόν Αίγυπτον και δλόκράν σεριάν έτών στην Αίγυπτον, είναι θέματα κληρή, σχεδόν ή έργα του, είναι θέματα παρμένα από την χώραν του Νείλου.

— Είς τό μεθεπόμενον φύλλον μας, θά έχωμεν εξώφυλλον του κ. Παπαδημητρίου.

— Διεάγονται συζητήσεις διά ν' αυξηθή ή τιμή των εφημερίδων από μίαν εις δύο δραχμάς.

— Την αύξησιν αυτήν την έχει ήδη πραγματοποιήσει ο «'Ριζοσπάστης».

— Παρ' όλας όμως τας καταβαλομένας προσπάθειας ή αύξησις δεν φαίνεται πιθανόν να πραγματοποιηθή έφ' όσον άρκετοί διευθυνταί δεν φαίνονται διατεθειμένοι να συμφωνήσουν με την άποψιν αυτών.

— 'Η κ. Κατζημιχάλη έτοιμάζει νέον βιβλίον περί Λαϊκής Τέχνης.

— Το βιβλίον αυτό θά κοσμήται και από πλήθος εγχρώμων πινάκων ενδιαφέρον από ασφαλώς πολύ μεγαλύτερον ενδιαφέρον από το «Σπίτι της Σκύρας».

— Προσεχώς ο Θιάσος Κυβέλης θ' αναβιβάσει νέον έργον του κ. Παντελή Χόρν.

— Το Κεντρικόν κάθε βράδυ είναι κατά μέσον κόσμον που παρακολουθεί τό νέον έργον του κ. Μωραϊτίνης «Αιώνια Ζωή».

— Το έργον αυτό ασφαλώς θά σημειώση μακράν σεριάν παραστάσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

Κύριε Διευθυντά,

Είς τό περιοδικόν της 7 Σεπτεμβρίου έ. έ. άνακουόμαι, παρά υπογραφόμενον πρόσωπον Χ εις την στήλην «Γράμματα προς την Διεύθυνση» 'Επιτομής Τουρισμού» ότι έφρασε άρμόδια 'Αρχαία Διαβατηρίων 'Αμερικανών ζουν νέον μέτρον ζητούσαι παρ' 'Αμερικανών έξων 11 1)2 δολάρια διά την θεώρησιν των διαβατηρίων των προς αποδίδασιν. 'Ερουνήσαντες, εν τη άρμόδιότητι μας, τώ ζήτημα, πληροφορούμεν όμας ότι πάσα αποδίδασιν επί του 'Ελληνικού εδάφους προϋποθέτει και την θεώρησιν της οίσεως προεξενικής αρχής, ή όποια εν προκειμένω δεν είχαν γίνη.

'Η όφισταμένη άμοιβαίότης των μέτρων θεωρήσεως των διαβατηρίων μετά των άλλων

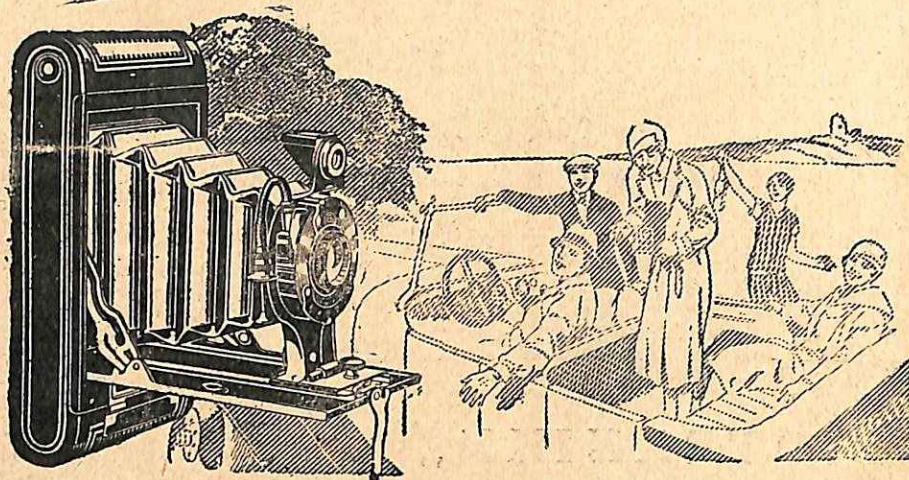
Κρατών επιβάλλει εις τας άρμόδιας αρχάς την ταυτήν εφαρμογήν των ισχυουσών διατάξεων θεωρήσεως διαβατηρίων παρά των εντεταλμένων αρχών.

'Εκ του 'Ελληνικού 'Οργανισμού Τουρισμού

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Γεώργ. Μαργέτον. 'Από τό «Ζωή καταδικασμένη» δεν λείπει κάποιος στοχασμός που φανερώνει σκεπτόμενον άνθρωπο. Το τέλος του όμως είναι πολύ αδύνατο γι' αυτό θά θέλαμε να μας στέλνατε κάτι καλύτερο. — **Κακιστό 'Αλέξ:** Το «'Ιδεώδες» σας είναι κακιστόν, εξαφρως σαχλόν ένα υπερβολικά ανόητον. Μά στα σοβαρά πιστέφατε πως τέτοια παιδιαροκαμήματα μπορούν να δημοσιευτούν; — **Νίνα II:** Το «'Εφτασ' ή ώρα» έχει πολλά ψεγάδια και στο μέτρο και στη μορφή. 'Εχει όμως ένα λεπτότατο αίσθημα, μια πηγαία και ειλικρινή συγκίνηση που τό κάνουν πολύ συμπαθητικό και μας επιτρέπουν να σας ενθαρρύνουμε στο δρόμο σας. Τα θέματα σας να είναι πάντα έτσι απλά αλλά δεν πρέπει να παραμελήτε τη μορφή. Πρέπει πλάι στο αίσθημα να μάθετε να δουλεύετε και το στίχο. Γι' αυτό επιχειρήστε να μας στείλετε κάτι καλύτερο προς δημοσίευση. — **Φρ. Δεβέντη:** «'Ο μπάρμπα Κουρλής» δείχνει πως θά μπορούσατε να γράψετε ένα καλοστούμενο θαλασσινό διήγημα. 'Απλές όμως δυνατότητες μας παρουσίασε το κομμάτι που μας στείλατε. Αυτό το ίδιο αγγίζει δυο τρεις πλευρές του ήρωα χωρίς να ξεδιαλύνει καμμία. 'Ούτε το μαρτζί του γέρου ναυτικού τό άχαρτευτο δίνετε, ούτε το δράμα του πτωχού γέρου που βλέπει και καμαρώνει το παιδί του, τό σπλάγχο του υιοθετημένου από άλλους, τη στιγμή μάλιστα που αυτός περνά την κρίση εποχή των γηρατειών, την περιόδο εκείνη της ζωής που περισσότερον από κάθε άλλη ζητά τη στοργική φροντίδα της πονετικής κόρης. 'Ακόμη το τέλος του είναι βιαστικό και κακογραμμένο. Σας συστήνουμε να προσέξετε και τη γλώσσα σας. Σ' ένα θαλασσινό διήγημα μπορείτε να γράψετε την όμορφότερη δημοτική. Προσέξτε σε τέτοια θέματα τη γλώσσα του Γιάννη Σκαρίμπα. Τί πλούτος και τί ζωή!

Τόλην 'Επισκοπόπουλον: Κάθε εξέμνηο άποτελεί κι' έναν τόμο. 'Επειδή όμως ο όος τόμος αντί ν' αρχίσω 'Ιούλιο άρχισε Μάιο, και τούτο γιατί τό Μάιο με την έναρχή της έβδομαδιαίας εκδόσεως άλλαξε τό σχήμα, και έπρεπε ν' αλλάξω και τόμος, γι' αυτό τότε κάμαμε μια δίλωση κι' είπαμε ότι ο μέν όος τόμος θά κλείση με λιγώτερα φύλλα και ο όος με περισσότερα. 'Ο όος δηλαδή αντί να έχη 26 φύλλα θά έχη 32 και θά τελώση τό Δεκέμβριο. — **Εν Δεμασίην:** 'Ο «Παναγιώτης» σας δεν είναι τυχερός. Καλύτερα να μην τον παρουσιάζουμε. 'Όσο για τό βιβλίο σας εδόθη από ήμερων στον κ. Παπαλεξάνδρου και θά γραφή κριτική. Δεν άποκρούμε όμως μια κριτική του φίλου κ. Σ. άρκει να μην είναι πάρα πολύ μεγάλη και δημιουργηθή ζήτημα χώρος. 'Όταν θέλατε λοιπόν την στέλετε. — **Κώσταν Κορινιώτην:** Πρίν στείλετε την επιστολή σας ό άρχισουντάκης της «Πρωίας» είχε σχετικώς ειδοποιήσει τη διεύθυνση. Λυπούμαστε που δεν μπορούμε να δημοσιεύσωμε και μείς την επιστολήν αυτήν, όχι για κανέναν άλλο λόγο, αλλά γιατί και τό περιοδικό μετά την άνα-

*Μὴν κάνετε σιὰ ἐκδρομὲς μὲ τ' αὐτοκίνητο
χωρὶς ἓνα*

KODAK

*Ἔχει μιὰ μνήμην ἀγάνδαστη φωντανή, σοῦ
δὲν ξεχνάει τίποτε, καὶ ἀργότερα, ὅσοτεδῆ-
ποτε δεγήσετε, στὸ σῶτί σας, δὲ μωρόεσετε
νὰ ξαναγήσετε τὰ ταφεῖδια σας, τὶς ἐκδρομὲς
σας, κυττάζοντας τὶς φωτογραφίες σοῦ σῆ-
ρατε μὲ ἓνα*

KODAK